

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Δ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1953 | ΑΡΙΘ. 12

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΧΙΛΙΩΝ ΝΑΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΠΡΟΜΑΧΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

Εἰς σεμνήν τελετὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσού» τῇ 6. 30' μ.μ. τῆς 1ης Ἰουνίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προέβη εἰς ἀπολογισμὸν τοῦ ἔργου τοῦ Ἑράνου Ἀνοικοδομήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ παρέδωκε συμβολικῶς τοὺς χιλίους μέχρι τοῦδε ἀνοικοδομηθέντας ἰ. ναοὺς εἰς τὸ Ἔθνος, εἰς μνημόσυνον τοῦ τελευταίου Ἀυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ πεσόντων τελευταίων προμάχων τῆς Βασιλείδος τῶν πόλεων, ἐγχειρίσας εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασίλεα ἀργυροῦν ὁμοίωμα τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας Γοργοεπηκόου (ἀγίου Ἐλευθερίου).

Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην, ἣτις μετεδόθη ραδιοφωνικῶς, παρέστησαν αἱ Α. Α. Μ. Μ. οἱ Βασιλεῖς, ἡ Α. Β. Υ. ἡ πριγκίπισσα Νικολάου, ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Τσουδερός, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Καλλιῆς, ὁ Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν κ. Λυκουρτζής, ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Μακρόπουλος, οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Ἀρχιερεῖς, ἄλλοι ἐπίσημοι, ἐπιστήμονες καὶ στρατιωτικοὶ καὶ πικρὸν ἀχροατήριον κλήρου καὶ λαοῦ. Ὁ Μακαριώτατος εἶπε τὰ ἑξῆς:

Βασιλεῦ!

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, συμμετέχουσα καὶ συμβάλλουσα τὸ ἐπ' αὐτῇ εἰς τὸ ἔργον τῆς μεταπολεμικῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς χώρας ἡμῶν καὶ ἀναλαβοῦσα πρὸ διετίας τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν ἐκ τῶν πολεμικῶν γεγονότων τῆς δεκαετίας καταστραφέντων Ναῶν, εὐρίσκειται σήμερον εἰς τὴν λίαν εὐχάριστον θέσιν νὰ κάμῃ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔργου αὐτῆς ἐνώπιον Ὑμῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, προσφέρουσα δι' Ὑμῶν εἰς τὸ Ἔθνος χιλίους Ναοὺς, εἴτε ἐπισκευασθέντας εἴτε ἀποπερατωθέντας, ἡμιτελεῖς ὄντας, εἴτε ἀνεγερθέντας ἐκ θεμελίων.

Τὸ ἔργον τοῦτο, ἀποτελοῦν μέρος τῆς συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν μεταπολεμικὴν πνευματικὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ Ἑθνους, πληροῦν μίαν πρωταρχικὴν ἀνάγκην καὶ ἐν αἴτημα τῆς ψυχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἐξασφαλίζον τὸν ἀπαραίτητον ἐκεῖνον πνευματικὸν καὶ ψυχικὸν ἀμυντικὸν παράγοντα κατὰ τῶν ἑξωθεν καὶ ἑσωθεν εἰσβολῶν, ἀνέλαβεν ἡ Ἐκκλησία ἐν πλήρει καὶ σαφεῖ γνώσει τῆς ἀναγκαιότητος αὐτοῦ—ἐφ' ὅσον μάλιστα ἐκ τῶν προγραμμάτων τῶν μεταπολεμικῶν Κυβερνήσεων ἔλειπε τὸ κεφάλαιον τοῦτο—ἔτι

δὲ καὶ ἐν συναισθήσει τῆς πνευματικῆς αὐτῆς καὶ θείας δυνάμεως καὶ τέλος ἐν ἀπολύτῳ πεποιθήσει πρὸς τὰ εὐσεβῆ καὶ γενναῖα αἰσθήματα τοῦ πληρώματος αὐτῆς, δηλαδὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ὁποῦο κυρίως θὰ ἔπιπτε τὸ βᾶρος τοῦ ἐγχειρήματος.

Ὅφείλομεν δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης νὰ διακηρύξωμεν, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόπατρις λαὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ τῆς ὑπαίθρου, ἐπετέλεσεν ἐν ἀληθῆς θαῦμα, παρὰ τὸ ὅτι τόσῳ δεινῶς ἐδοκιμάσθη ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, τοσαύτας καταστροφὰς καὶ ἑξανδραποδισμοὺς ὑπέστη, τοσαύτας διαρπαγὰς καὶ δηώσεις ὑπήνεγκεν, ὑπὸ πτωχείας μαστιζόμενος καὶ εἰς οὐδὲν τὴν στέρησιν τῆς ἰδίας στέγης λογιζόμενος, ἀλλὰ μὴ εὐρίσκων ἀνάπαυσιν, ἕως οὔ, κατὰ τὸν ψαλμωδόν, εὖρη τόπον τῷ Κυρίῳ.

Τὰ περιστατικὰ εἶναι πολυάριθμα καὶ ἐκφραστικὰ τῆς ψυχικῆς δυναμικότητος, τοῦ συναισθηματικοῦ πλούτου καὶ τοῦ γενναίου ἐνθουσιασμοῦ τοῦ εὐγενοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἄνθρωποι ἄπλοῖ, ἄνθρωποι πτωχοί, γυναῖκες ἐργατικαί, κόραι ἀναποκατάστατοι, γράϊαι ἀπροστάτευτοι, ἔτρεξαν μὲ προθυμίαν καὶ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Παράδοσις χιλίων Ναών εις τὸ Ἔθνος εἰς μνημόσυνον τῶν τελευταίων προμάχων τῆς Πόλεως.— Ἀρχιμ. Μελετίου Καραμπίνη, Πέτρος καὶ Παῦλος οἱ κορυφαῖοι Ἀπόστολοι. — Παρατηρήσεων Στήλη: Ὁ Πρωθιεραρχικὸς Λόγος. Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος. Ἀκόμη τὰ... «Καλλιστεία»! — Χρονικά. — Βιβλιογραφία.

σπουδὴν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, προσφέροντες τὸν ὄβολόν των εἰς τὸν ἔρανον, διαθέτοντες τὰς οικονομίας των, συνεισφέροντες τὸ ἡμερομίσθιον των καὶ τὸν ἄρτον τῆς οικογενείας των καὶ συμμετέχοντες διὰ τῆς προσωπικῆς των ἐργασίας εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως.

*

Ἄλλ' ἄς ἀναφέρωμεν ἤδη συγκεκριμένως πόσα χρήματα συνελέγησαν κατὰ τὸν γενόμενον πανελλήνιον ἔρανον, ὡς συνεισφορὰ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πλουσίων, τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὀργανισμῶν, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου, καὶ τίς ὑπῆρξεν ἡ ἀξία τῆς προσενεχθείσης ὑπὸ τῶν κατοίκων προσωπικῆς ἐργασίας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐκασταχοῦ ἐξασφαλισθέντων ὑλικῶν, ἐκ παραλλήλου δὲ πόσοι Ναοί, ὑποστάντες ζημίας, ἐπεσκευάσθησαν, πόσοι δέ, παραμένοντες ἡμιτελεῖς, ἀπεπερατώθησαν, πόσοι ἐκ θεμελίων ἀνηγέρθησαν καὶ πόσοι θεμελιωθέντες εὐρίσκονται εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀνεγέρσεως.

Εἰς ἀπολύτως ἀκριβεῖς ἀριθμοὺς ὁ ἀπολογισμὸς ἔχει ὡς ἀκολούθως. Κατὰ τὸν ἔρανον τῆς 4ης Ἀπριλίου 1951 συνελέγησαν δραχμαὶ 22.106.487.000. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο συμπεριλαμβάνονται ἀναλυτικώτερον τὰ κάτωθι ποσά: 11.580.487.000. δραχ. τοῦ λαϊκοῦ ἐράνου, 3.100.000.000. δραχ., τὰς ὁποίας προσήνεγκεν ὁ πτωχὸς κλήρος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ 7.426.000.000. δραχ., τὰς ὁποίας προσήνεγκον οἱ διάφοροι οικονομικοὶ ὀργανισμοὶ τῆς χώρας, κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν: 3.000.000.000. δραχ. ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, 1.000.000.000. δραχ. ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, 1.000.000.000. δραχ. ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, 240.000.000. δραχ. ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν καὶ 335.000.000. δραχ. αἱ λοιπαὶ Τράπεζαι, 579.000.000. δραχ. διάφορα Ταμεῖα, Ὄργανισμοὶ καὶ Ἐταιρίαι,

290.000.000. δραχ. ὁ Σύνδεσμος Ἐργοληπτῶν καὶ τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον, 200.000.000. δραχ. ἡ Ἐνωσις Συντακτῶν, ἂν καὶ ὁ Ναὸς τὸν ὁποῖον οἰκοδομεῖ ἰδίαις δαπάναις θὰ στοιχίσῃ περὶ τὰ 400.000.000.δραχ. καὶ τέλος 682.000.000. δραχ. οἱ Σύλλογοι Ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν.

Μετὰ δὲ τὸν ἔρανον τῆς 4ης Ἀπριλίου 1951 ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν Ναῶν, προσηνέχθησαν τὰ κάτωθι ποσά: 15.000.000. δραχ. παρ' ἀνωνύμου Ἑλληνοῦ διαμένοντος ἐν Κεῖπτάουν, 700.000.000. δραχ. παρὰ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, 281.171.350. δραχ. παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ 100.000.000. δραχ. παρὰ τοῦ κ. Μποδοσάκη Ἀθανασιάδη, ὡς πρώτη δόσις ἐναντι 500.000.000. δραχ., τὰς ὁποίας ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ. Ὡσαύτως ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς συνήφθη δάνειον παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐκ 2.000.000.000. δραχ. ἐξοφλητέον ἐκ τοῦ νέου ἐράνου. Τὸ δάνειον τοῦτο ὑπεχρεώθη νὰ συνάψῃ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἀποπεράτωσιν ἔργων, τὰ ὁποῖα ἀρξάμενα κατὰ τὸ περυσινὸν θέρος θὰ κατεστρέφοντο ὑπὸ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν τοῦ ἐπερχομένου χειμῶνος, ἐὰν παρέμενον ἡμιτελεῖ.

Ἡ ἀξία τῆς προσενεχθείσης προσωπικῆς ἐργασίας ὑπὸ τῶν κατοίκων ὑπολογίζεται εἰς 12.558.000.000 δραχ. Ἡ πραγματικὴ ὅμως ἀξία τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐκ θεμελίων νέων Ναῶν, ὑπῆρξε κατὰ πολὺ μεγαλύτερα. Εἰς τὸ ἀνωτέρω σημειωθὲν ποσὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιληφθῇ οὔτε ἡ τροφή, ἢ ὁποία ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τῶν χωρικῶν εἰς τοὺς τεχνίτας, οὔτε ὄλαι αἱ ὑπ' αὐτῶν γενόμεναι μεταφοραὶ ὑλικῶν καὶ λοιπαὶ μικροεργασίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται μὲν νὰ ὑπολογισθοῦν οὐχ ἦττον ὅμως ἀποτελοῦν σημαντικὴν συμβολήν. Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων εἶναι ἄξιον σημειώσεως τὸ ἐξῆς: ἐνῶ ἡ δαπάνη ἐνὸς Ναοῦ ἀνέρχεται εἰς 100 ἑκατομμύρια δραχ., δι' 600 ἑκατομμυρίων δραχ., αἱ ὁποῖαι ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Σιατίστης, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν κατοίκων ἀνηγέρθησαν 19 νέοι ναοί, ἐργασία δηλαδὴ ἀξίας ἐνὸς καὶ ἡμίσεος δια-

εκατομμυρίου. Ἀνάλογος ὑπῆρξεν ἡ συνδρομὴ τῶν κατοίκων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις Γρεβενῶν, Ἄρτης κ. ἄ., ἔχει δὲ τὸ πρᾶγμα ἐκτὸς τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ σημασίας καὶ ἠθικὴν τοιαύτην, τὴν ὁποίαν ἕκαστος εὐκόλως κατανοεῖ.

Δὲν εἶναι δυνατὸν ὡσαύτως νὰ ὑπολογισθῇ εἰς χρῆμα ἢ ἀξία τῆς ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ προσενεχθείσης ἐργασίας, διὰ τῆς ἀνοικοδομήσεως ὑπ' αὐτοῦ ἐκ θεμελίων Ἐκκλησιῶν εἰς παραμεθόρια χωρία, καθὼς καὶ διὰ τῆς μεταφορᾶς ὑλικῶν διὰ τῶν μεταφορικῶν του μέσων. Παρέχεται ἤδη εἰς ἡμᾶς ἡ εὐκαιρία, ἵνα ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἐξάρωμεν τὸ εἰρηνικὸν ἔργον τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἀξίων αὐτοῦ ἠγητόρων καὶ ἀπονεύωμεν εἰς αὐτοὺς τὸν δίκαιον ἔπαινον. Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός, ὅταν δὲν πολεμῇ καὶ δὲν ὑπερασπίζῃ τὸ ἔδαφος τῆς Πατρίδος, προσφέρει τὸ αἷμά του, ἐργάζεται χύνων τὸν ἰδρωτά του καὶ ἀνοικοδομεῖ τὴν χώραν. Ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ, κερδίζοντος τὴν μάχην τῆς εἰρήνης, κατεσκευάσθησαν εἰς τὴν ὑπαίθρου ἔργα ὄχι μόνον στρατιωτικῆς σημασίας καὶ χρησιμότητος, ἀλλὰ καὶ ἐξυπηρετήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, διὰ τῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν πλουτοπαγωγικῶν πηγῶν ἐκάστου τόπου· κατεσκευάσθησαν ὁδοί, ἐκτίσθησαν γέφυραι, ἀνοικοδομήθησαν δημόσια καταστήματα, ἀνηγέρθησαν Ἐκκλησίαι.

*

Διὰ τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἠθικοῦ τούτου κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ἐνεπιστεύθησαν εἰς χεῖρας τῆς Ἐκκλησίας των, ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσης κεντρικῆς καὶ κατὰ τόπους ὑπηρεσίας, ἐν ἀπολύτῳ εὐλαβείᾳ καὶ ἐν βαθυτάτῃ συναισθήσει τῆς ἱερότητος τοῦ κεφαλαίου, διεχειρίσθη τοῦτο πιστῶς καὶ συνετῶς, προσπαθήσασα νὰ ἐξασφαλίσῃ δι' αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ἔργον. Ὅσα ἱερὰ ὑπῆρξε τὸ ἀναληφθὲν ἔργον, ὅσα δυσχερῆς ἢ περίστασις, καθ' ἣν ἐξητήθη ἢ συνδρομὴ τοῦ πτωχοῦ καὶ ταλαιπωρημένου λαοῦ, ὅσα ἀθύρομητος ὁ ἐθνουσιασμός, ὅσα ἀπόλυτος ἢ ἐμπιστοσύνη τῶν τέκνων πρὸς τὴν μητέρα, τόσα μέγας ὁ φόβος τῆς εὐθύνης καὶ σύντονός ἢ προσπάθεια νὰ διαχειρισθῇ ἡ Ἐκκλησία πιστῶς τὸ κατ' ἰδίαν μὲν πρωτοβουλίαν

κατ' ἐπιταγὴν δὲ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἔθνους ἀναληφθὲν ἔργον.

Οὕτως ἐπεσκευάσθησαν 726 Ναοί, οἵτινες ἐκ τῶν γεγονότων τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀναταραχῆς, ἧτις ἐπὶ μίαν σχεδὸν δεκαετίαν ἐπηκολούθησαν εἰς τὴν χώραν μας, εἶχον ὑποστῆ σοβαρὰς βλάβας καὶ καθίστατο ἀδύνατος ἡ χρησιμοποίησις των, παρίστατο δὲ ἄμεσος ἀνάγκη ἐπισκευῆς των, διὰ νὰ μὴ καταστροφῶν τελείως. Πολλοὶ ἄλλως τε ἐκ τούτων εἶχον ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἀξίαν καὶ ἐθεωροῦντο ὡς μνημεῖα ἢ περιέκλειον ἔργα τέχνης, ὡς εἰκονοστάσια, τοιχογραφίας κ.τ.λ. καὶ παρίστατο καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἄμεσος ἀνάγκη ἐπισκευῆς των, ἵνα μὴ, ἐκτὸς τῆς ἐκ τῆς τελείας καταστροφῆς των ὑλικῆς ζημίας, ἐπήροχτο καὶ καλλιτεχνικῆ-πνευματικῆ τοιαύτη.

Συνεπληρώθησαν εἴτα 114 Ναοί, οἵτινες διὰ τὰ ἐπακολούθησαν γεγονότα εἶχον παραμείνει ἡμιτελεῖς. Πρὸ τοῦ πολέμου οἱ χριστιανοὶ διαφόρων χωρίων τῆς ὑπαίθρου εἶχον θεμελιώσει καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἶχον προχωρήσει εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν Ναῶν, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἔνεκα τοῦ πολέμου, τῆς ἀναστατώσεως τῆς ὑπαίθρου, τῆς μετακινήσεως τῶν πληθυσμῶν καὶ διὰ τὴν καταλαβοῦσαν τοὺς κατοίκους πτωχείαν, παρέμειναν ἡμιτελεῖς. Ἐκρίθη λοιπὸν σκόπιμον καὶ συμφέρον καὶ οἱ Ναοὶ οὗτοι νὰ ἀποπερατωθοῦν διὰ τῶν χρημάτων τοῦ ἐράνου. Οὕτω προελαμβάνετο μὲν ἡ καταστροφὴ τοῦ συντετελεσμένου ἔργου, παρείχετο δὲ ἡ ψυχικὴ ἱκανοποίησις εἰς τοὺς κατοίκους, ἀδυνατοῦντας νὰ ἀποπερατώσουν τὸν Ναὸν τοῦ χωρίου των.

Ἐθεμελιώθησαν ἀκολούθως 293 Ναοὶ καὶ ἀπεπερατώθησαν 99 ἐξ αὐτῶν, εἰς χωρία τὰ ὁποῖα ἔστεροῦντο παντελῶς Ναοῦ, διότι ὁ εἰς καὶ μοναδικὸς ὑπάρχων εἰς αὐτὰ κατεστράφη τελείως καὶ ἀνεσκάφη ἐκ θεμελίων διὰ διαφορῶν αἰτίας, εἴτε ὑπὸ τῶν ἐξωθεν εἰσβαλόντων ἐπιδρομῶν εἴτε ὑπὸ τῶν ἐσωθεν ἐπαναστατῶν. Εἰς ἕκαστος δύναται νὰ κατανοήσῃ οἴαν σημασίαν ἔχει καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς ἡ παντελής ἔλλειψις Ναοῦ εἰς ἓν χωρίον, κείμενον παρὰ τὰ σύνορα καὶ ἔναντι χωρίων ἐχθρικῶν, εἰς τὰ ὁποῖα, διὰ λό-

γους σκοπιμότητας, προβάλλουν ἐπιδεικτικῶς τὰ κωδωνοστάσια καὶ ἤχοῦν οἱ κώδωνες τῶν Ναῶν.

Ἐκτὸς τῶν 99 τούτων χωρίων καὶ εἰς ἄλλα 500 ἀκόμη πρέπει νὰ οἰκοδομηθῇ νέος Ναός. Τὰ χωρία ταῦτα ἢ στεροῦνται παντελῶς Ναοῦ καὶ οἱ ταλαίπωροι χωρικοὶ ἀναγκάζονται νὰ μεταβαίνουν εἰς μίαν καὶ δύο ὥρας ἀπέχοντα χωρία διὰ νὰ ἐκκλησιασθοῦν ἢ ἀντὶ Ναοῦ ὑπάρχουν εἰς αὐτὰ ἀχυροκαλύβαι χρησιμοποιοῦμεν ὡς Ναοί! Ἦδη εἰς 54 ἐκ τῶν 500 τούτων χωρίων ἐκτίσθησαν νέοι Ναοὶ τῶν ὁποίων ἐπερατώθη καὶ ἡ στέγη, εἰς ἕτερα 140 χωρία ἐθεμελιώθησαν Ναοὶ καὶ ἡ οἰκοδόμησις των εὐρίσκεται ἐν ἐξελίξει, παραμένουν δὲ 300 περίπου χωρία, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπεφασίσθη νὰ ἀνεγερθοῦν νέοι Ναοὶ καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ὁμως οὐδεμία ἐργασία εἰσέτι ἐγένετο δι' ἔλλειψιν χρημάτων.

Ἡ ἀνοικοδόμησις λοιπὸν τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν ἐτελείωσε καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τὸν ὁποῖον κάμνομεν ἀφορᾷ εἰς ἓν μέρος τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου. Διὰ τῶν χρημάτων τοῦ ἐράνου καὶ διὰ τῶν λοιπῶν μέσων περὶ τῶν ὁποίων εἴπομεν, ἔχομεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παράδοσιν σήμερον χιλίων Ναῶν, παραμένουν ὁμως, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, καὶ ἕτεροι πεντακόσιοι ἀκόμη, ἵνα παραδοθοῦν ἐν καιρῷ. Πιστεύομεν ἀπολύτως, ὅτι θὰ παραδώσωμεν καὶ τούτους, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ λαοῦ. Θὰ κρούσωμεν πάλιν τὴν θύραν τῆς ψυχῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ πιστῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν θὰ εἶναι πλούσιος ὁ ἀμητὸς καὶ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἀστικῶν κέντρων καὶ δὴ καὶ τῶν εὐπορωτέρων, οἱ ὁποῖοι δι' ἔλλειψιν ἴσως ἐπαρκoῦς κατανοήσεως τοῦ δράματος τῆς ζωῆς τῶν πληθυσμῶν τῆς ὑπαίθρου ὑστέρησαν εἰς ἐνθουσιασμὸν καὶ γενναιοδωρίαν κατὰ τὸν γινόμενον ἔρανον.

*

Μετὰ τὴν παροχὴν τῶν ἀπολογιστικῶν τούτων στοιχείων, ἀναγκαίως γενομένην ἐκ δικαιοῦματος μὲν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ γνωρίσῃ ποῦ καὶ πῶς διετέθη ὁ ὀβολὸς αὐτοῦ καὶ ἐξ ὑποχρεώσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς

Ἀνοικοδομήσεως Ναῶν, νὰ λογοδοτήσῃ ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν χρημάτων καὶ τῆς ἀνατεθείσης αὐτῇ ἐντολῆς τοῦ Ἔθνους, σκόπιμον κρίνομεν νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς σημασίας τοῦ πράγματος, διότι τὸ ἐκ τοῦ ἐγγειρήματος τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν Ναῶν κέρδος δὲν εἶναι μόνον ὑλικὸν ἀλλὰ καὶ ἠθικὸν τοιοῦτον. Ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν Ναῶν ὑπῆρξε μία ἐπὶ πλέον εὐκαιρία, ἵνα φανῇ ὁ ἄρρηκτος δεσμὸς μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους, ἢ συμμετοχῆ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἐθνικὰς περιπετείας καὶ συμφορὰς καὶ ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν του.

Ὁ ἄρρηκτος δεσμὸς μεταξὺ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους εἶναι γεγονὸς πανθομολογούμενον. Οὐδὲν Ἔθνος ὑπῆρξε τόσῳ συνδεδεμένον μὲ τὴν Ἐκκλησίαν του καὶ οὐδεμία Ἐκκλησία συνεμερίσθη τόσῳ τὰς τύχας τοῦ Ἔθνους τῆς, ὅσῳ τοῦτο συνέβη ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐξελίξει τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐπειδὴ δέ, κατὰ μίαν ἀγαθὴν σύμπτωσιν, ἡ παροῦσα σεμνὴ τελετὴ γίνεται ἐν ἡμέραις ἐπετείου ἐνὸς ἐκ τῶν μεγίστων γεγονότων τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, αὐτομάτως δημιουργεῖται ἀτμόσφαιρα ἱερῶν συναισθημάτων εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, ἧτις ὑποβοηθεῖ εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἱστορικῆς περὶ ἧς ὁμιλοῦμεν ἀληθείας.

Τὸ βυζαντινὸν ἑλληνικὸν κράτος κατὰ τὴν χιλιετῆ αὐτοῦ σταδιοδρομίαν ὑπῆρξε κράτος χριστιανικὸν καὶ δὴ καὶ ὀρθόδοξον, ἡ δὲ Ἐκκλησία ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη ἐν αὐτῷ πνευματικὴ δύναμις, ἧτις ἐκάστοτε μετὰ τῶν ὀπλων καὶ τῶν κρατικῶν πολεμικῶν παρασκευῶν ἔδιδε τὴν δύναμιν εἰς τὸ Κράτος νὰ ἀντεπεξέρχεται νικηφόρως κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῶν, τοὺς ὁποίους ἐκ μακρινῶν ἀπολιτίστων χωρῶν εἴλκυεν ἢ φήμη τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ χιλιετὴς πάλη κατὰ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως καὶ Βορρᾶ καὶ Νότου κυμάτων ὑπῆρξε πάλη κοινὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅτε δέ, καθὼς ἦτο φυσικόν, μετὰ τὴν ἀ-

κμήν αὐτῆς ἡ Αὐτοκρατορία ὑπέκλυσε, τὸ Κράτος διελύθη καὶ ἡ Πόλις ἐάλω, τότε καθὼς παρὰ πάντων, ἡμετέρων καὶ ξένων, ὁμολογεῖται, ἡ Ἐκκλησία, χάρις εἰς τὸ ἐν αὐτῇ οἰκοῦν Θεῖον Πνεῦμα, ἔμεινε ὀρθὴ καὶ ὑπῆρξεν ἡ τροφὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ ἀγία κιβωτὸς ἐντὸς τῆς ὁποίας διεσώθη τὸ Ἔθνος καὶ διεφυλάχθησαν τὰ σύμβολα καὶ οἱ θρυλοὶ τοῦ Βυζαντίου, τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς Πόλεως καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ Βασιλέως καὶ Αὐτοκράτορος τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου. Οὕτω δέ, ὑποκύψαν καὶ διαλυθὲν τὸ Βυζάντιον κρατικῶς, διετηρήθη τοῦτο ὡς παράδοσις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ παράδοσις αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πνευματικὴ δύναμις τῆς ἀναβιώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ νέος Ἑλληνισμὸς ὀφείλει τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐγένετο πρόξενος διαιρέσεως καὶ διχασμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ ἱεροκρατικὴν κυριαρχίαν ἐπ' αὐτοῦ, οὐδέποτε ἠρνήθη τὴν συμμετοχὴν τῆς εἰς τὰς δοκιμασίας του, ἀλλὰ πάντοτε ὑπῆρξε συμμετοχὸς εἰς τοὺς ἀγῶνας του, συνέκδημος εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν του, συμπολεμιστὴς εἰς τοὺς πολέμους του καὶ ὑπὲρ πάντα Μήτηρ, διὰ τοῦτο καὶ μόνη ἐξ ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν αὕτη ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῆς δικαίως ἔλαβε τὸν πλήρη στοργῆς καὶ σεβασμοῦ τίτλον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Γνωρίζομεν, ὅτι αἱ νεώτεροι ἐξελίξεις καὶ πολιτικαὶ διεθνεῖς συνθηκαὶ ἐπιβάλλουν εἰς ἡμᾶς σιγὴν. Ἐν τούτοις φρονοῦμεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη οὔτε τὴν ἐθνικὴν μας ἱστορίαν νὰ ἀρνηθῶμεν, διότι τοιοῦτο δὲν ἔχομεν δικαίωμα, οὔτε νὰ μὴ θρηνησῶμεν τὴν ἡμέραν τῆς ἀλώσεως, διότι τοῦτο εἶναι καθήκον μας, οὔτε νὰ θίξωμεν τοὺς γείτονάς μας Τούρκους, διότι οὗτοι πλέον εἶναι φίλοι μας καὶ σύμμαχοι εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ἐλευθέρων λαῶν, ὑπὲρ τῶν ἀκαταλύτων ἀξιών καὶ τῶν ἀνωτέρων ἰδανικῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπίστευσαν πάντοτε καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἠγωνίσθησαν οἱ πεπολιτισμένοι ἄνθρωποι. Οὕτως ἐπηλήθευσε προφητικὴ ρῆσις διαπρεποῦς ἀνδρὸς τῆς Πόλεως καὶ ἐκ τῶν ταγῶν τοῦ Γένους, εἰπόντος ποτέ, ὅτι «θὰ ἔλθῃ καιρὸς καθ' ὃν Ἕλληνες καὶ Τούρκοι ἠνωμένοι καὶ ἠδελφωμένοι θὰ ἀμύ-

νωνται πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ κοινὸν ἐχθροῦ». Εἶθε ἡ φιλία καὶ ἡ ἔνωσις αὕτη νὰ ἐγίνετο πρὸ πολλοῦ· πολλὰ θὰ προελαμβάνοντο ἐξ ὧων συνέβησαν, ζημιώσαντα τοὺς λαοὺς ἀμφοτέρους.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἀλώσεως τῆς Πόλεως καὶ τοῦ θανάτου τῶν τελευταίων αὐτῆς προμάχων, οἵτινες ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων αὐτῆς, εἶναι ἡ γενέθλιος ἡμέρα τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Αὐτοκρατορία, μετὰ τὴν ἀκμήν αὐτῆς καὶ τὴν χλιετὴ ζωὴν τῆς, ἴσως ἦτο φυσικὸν νὰ ἀποθάνῃ, ἀπέθανεν ὁμως ἡρωϊκῶς καὶ ἐσαβανώθη μὲ τὴν πορφύραν τοῦ τελευταίου τῆς Αὐτοκράτορος. Διὰ τοῦ τοιοῦτου τέλους κατὰ φυσικὸν καὶ πνευματικὸν νόμον ὁ Ἑλληνισμὸς «μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν».

Οὕτως ἡ 500ῆ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων εὐρίσκει σήμερον τοὺς δύο ἄλλοτε ἐχθροὺς καὶ ἀντιπάλους λαοὺς συμμάχους καὶ ἠνωμένους εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦτο δὲ ὁμολογουμένως ἀποτελεῖ καύχησιν διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ ἀποστολὴ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἡ κυριαρχία ὑπῆρξεν ὑπηρεσία πνευματικὴ. Αὕτη εἶναι ὄντως ἡ «μεγάλῃ ἰδέα» εἰς τὴν ὁποίαν ἐπίστευε πάντοτε τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ ὅτε ἠμύνητο κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ὅτε ἐξεστράτευε διὰ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ὅτε συνεκρότει τὴν μεγάλην βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ ὅταν σήμερον συγκροτῆται εἰς ἐλεύθερον Ἑλληνικὸν Κράτος.

Ἡ «μεγάλῃ ἰδέα» δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ νεώτερον γέννημα παρὰ τῷ Ἑλληνισμῷ καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς ὑλικόν, ὡς κατακτητικὴ δηλαδή καὶ ἱμπεριαλιστικὴ τάσις τῶν Ἑλλήνων. Ἡ «μεγάλῃ ἰδέα» εἶναι ἡ πίστις εἰς τὴν πνευματικὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ συνείδησις τοῦ βάρους μιᾶς ὑπερτρισηλιετοῦς φωτεινῆς κληρονομίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης γεννωμένης εὐθύνης τῆς μεταδόσεως τοῦ πολιτιστικοῦ φωτός. Εἶναι ἀκόμη ἡ δικαία καύ-

χησις, ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα συγκροτοῦν τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν εἶναι στοιχεῖα ἑλληνικὰ καὶ χριστιανικά, στοιχεῖα δηλαδὴ τὰ ὁποῖα ἔχει ὁ κόσμος χάρις εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ὥστε νὰ ὁμολογῆται ἐπισήμως, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἔχει σήμερον ἢ πεπολιτισμένῃ ἀνθρωπότητι εἶναι ἑλληνικόν.

Αὐτὴν τὴν πνευματικὴν κληρονομίαν καὶ τὰ βασικά στοιχεῖα τοῦ συγχρόνου ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ὁ κόσμος τὰ ἐκληρονόμησε διὰ τῆς βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ συμπίπτει πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Μεσαίωνα, ἡ ὁποία ἀδίκως ἴσως κάποτε κατηγορήθη τόσον πολὺ, ἢ ἐποχὴ αὐτὴ ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ μετὰ τὸ Ἑλληνισμὸν καὶ οἱ χρόνοι αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους καλύπτουν οἱ χρόνοι τῆς βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, εἶναι χρόνοι ἀκμῆς τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος, ἀνθήσεως τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, χρόνοι φωτεινοὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ προμηνύοντες τὴν ἀναγέννησιν τῆς Δύσεως.

Μία σειρά σπουδαίων προσωπικοτήτων, διακρινομένης μετὰ αὐτῶν τῆς μορφῆς τοῦ μεγάλου Φωτίου, εἶναι οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος ἐν τῇ Ἀνατολῇ μέχρι τῆς ἀλώσεως, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης, διωκόμενοι καὶ φεύγοντες οἱ λογάδες τοῦ Ἔθνους πρὸς τὴν Δύσιν, ἐγένοντο οἱ μεταλαμπαδεύται τῆς ἑλληνικῆς σοφίας μετὰ τῶν λαῶν τοῦ παλαιοῦ δυτικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους. Ὡς ποτε ὁ Αἰνίας φεύγων τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰλίου οἱ Ἕλληνες μετεκρίμιζον ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς τοὺς ἐφεστίους θεοὺς των, τοὺς ἑλληνας φιλοσόφους καὶ ποιητὰς καὶ τοὺς ἑλληνας πατέρας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τούτοις καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν δὲν ἤρημώθη ἡ Ἀνατολή, οὐδὲ ἐκάλυψε σκότος τὰς ὑποδουλωθείσας χώρας τῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ Γένος διεφυλάχθη καὶ ἐπροστατεύθη εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τῶν παρασχεθέντων εἰς τὸν Πατριάρχην ὑπὸ τοῦ Κατα-

κτητοῦ προνομίων, εἴτε ἐκ πολιτικῆς σκοπιμότητος καὶ διορατικότητος αὐτοῦ εἴτε ἐξ ὑπαγορεύσεως εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κειμένων τῆς θρησκείας του εἴτε καὶ ἐξ ἀνάγκης, ἡ Ἐκκλησία παρέσχε τὴν δυνατότητα εἰς τὸ δουλεῦον Γένος πολιτικῆς τινος συγκροτήσεως καὶ αὐτοδιοικήσεως ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ παραμείνουν ἠνωμένοι αἱ δυνάμεις τοῦ Ἔθνους, διετήρησε δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία ὄχι μόνον τὴν παράδοσιν τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ καὶ ἐν τινι καὶ τὴν κρατικὴν αὐτοῦ ὀργάνωσιν.

Τί δὲ ἐν τοῖς καθέκαστα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἱερὸν ἀγῶνα καὶ κατὰ τὸν μετέπειτα ἐπὶ ἑκατὸν τριάκοντα ἡδὴ ἔτη ἐλεύθερον αὐτοῦ βίον προσήνεγκεν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸ Ἔθνος, περὶ τούτου μακρὸς θὰ ἦτο ὁ λόγος καὶ δὴ καὶ περὶ πραγμάτων εἰς πάντας γνωστῶν. Μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν δοκιμασίαν τῆς Πατρίδος, ἡ Ἐκκλησία προσήνεγκεν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς πίστεως εἰς τὰ ἰδανικά τοῦ Ἔθνους τετρακοσίους περίπου ἱερεῖς αὐτῆς, χιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους Ναοὺς.

Ἐφ' ὅλων τούτων ἐπέπεσε λυσσώδης ἡ μαρτύρια τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἔθνους, ἐπὶ τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἀκριβῶς καλῶς γνωρίζουν οἱ ἐκάστοτε ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅτι ἡ πνευματικὴ αὐτοῦ δύναμις καὶ ἡ ἀπόρρητος ἐπαλξίς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Οἱ σημερινοὶ ἀρνηταὶ πάσης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀξίας εἰς τὴν ζωὴν γνωρίζουν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ πνευματικοῦ παραγόντος εἰς τὸν βίον τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν, διὰ τοῦτο πάντοτε ἀκαθέκτως βάλλουν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ἡ αἰσθητὴ ἔκφρασις τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν, ἡ πηγὴ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας.

*

Ἄλλ' ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διατυπώσωμεν πικρὸν παράπονον, διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὸ νεώτερον ἑλληνικὸν Κράτος ἀντιλαμβάνεται ἐντὸς αὐτοῦ τὴν θέσιν τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐκάστοτε

υπεύθυνοι τῆς ἑλληνικῆς Πολιτείας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιληφθοῦν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι σαφὲς εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος, ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ πνευματικὴ δύναμις τοῦ Ἔθνους, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἔθνος, ἐφ' ὅσον εἶναι τόσον στενὴ ἡ ἐνότης ἀμφοτέρων τούτων, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ γίνῃ διαχωρισμὸς ἀναμέσον αὐτῶν, ἀφοῦ ἀπαντες σχεδὸν οἱ Ἕλληνες πολῖται εἶναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποτελοῦν τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

Διότι εἶναι καὶ τοῦτο χαρακτηριστικὸν καὶ ἀξίον πολλῆς προσοχῆς, ἡ θρησκευτικὴ δηλαδὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἐνότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ ἔννοια τοῦ Ἕλληνοσ εἶναι αὐτόσημος πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ Ὁρθοδόξου, ἀποτελοῦν δὲ ἀμφοτέρωθεν τὸ ζεῦγμα καὶ τὴν ἐνότητα δύο συμβόλων, τῶν ὁποίων ἡ γένεσις ἀνάγεται ἀκριβῶς εἰς τοὺς μακρυνοὺς αἰῶνας τῆς βυζαντινῆς ἑλληνοχριστιανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τὰ ὁποῖα φθάνουν ἕως ἡμῶν διὰ τῶν χρόνων τῆς δόξης καὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ Γένους, διὰ τῶν αἰώνων τῆς ὑποδουλώσεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως αὐτοῦ, διὰ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῶν ἀπελευθερωτικῶν αὐτοῦ ἀγῶνων.

Παρὰ τοῦτο καὶ παρὰ τὴν μακροαίωνα παράδοσιν, ἐν τῷ νέῳ ἑλληνικῷ Κράτει, ἐξ αἰτίας κυρίως τῶν πρώτων περὶ τῆς Ἐκκλησίας νομοθετημάτων, ἐδημιουργήθησαν σχέσεις, ὀνόματι μὲν διεπόμεναι ὑπὸ τοῦ λεγομένου συστήματος τῆς «συναλληλίας» πράγματι δὲ ἔχουσαι τὴν Ἐκκλησίαν ὑποδουλωμένην εἰς τὴν Πολιτείαν, ὡς ἐχθρὰν καὶ ἐναντίαν πολλάκις δύναμιν τοῦ Κράτους, πρὸς τὴν ὁποίαν, παρὰ τὰ αἰσθήματα πρὸς αὐτὴν τοῦ Ἔθνους, παρὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς αὐτὴν τοῦ λαοῦ καὶ παρὰ τὰς ἀναμφισβητήτους αὐτῆς πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίας, ἡ Πολιτεία πολλάκις φέρεται ἀνευλαβῶς καὶ καταφῶρος ἀδικοῦσα ταύτην.

Παραλείπομεν πλῆθος περιστατικῶν, περὶ τῶν ὁποίων πολλάκις ἠναγκάσθημεν νὰ ὁμιλήσωμεν, ἀναφερομένων εἰς τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν τῷ ἑλληνικῷ

Κράτει, διὰ νὰ ἀναφέρωμεν μόνον τὴν δοθεῖσάν ποτε ἐν ἡμέραις ἀνάγκης ὑπόσχεσιν τοῦ Ἔθνους, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς ἐλησμόνησε καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ Κράτος, κινδυνεῦον οὕτω νὰ λάβῃ τὸν τίτλον κράτους ἀγνώμονος. Πρόκειται περὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, τὸν ὁποῖον ἐν τῇ Δ' Ἐθνικῇ Συνελεύσει ἐν Ἀστρεὶ ἐπήφισε καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἀνεγείρῃ τὸ Ἔθνος ἐν τῇ πρώτευσίῃ τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ Σωτῆρος τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τὸν Ναὸν τοῦτον δὲν εὐρέθη ἀκόμη τόπος ἐν Ἀθήναις καὶ θέσις εἰς τὰ προγράμματα τῶν ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων.

Καὶ εἰς μὲν τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἥτις δὲν ἦτο μὲν χριστιανικὴ, ἦτο ὅμως θεοσεβῆς καὶ εὐγνώμων καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς πᾶσαν πόλιν μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν μεγάλων ἐχθρῶν καὶ δὴ καὶ μετὰ τὰ Περσικά, ἀνηγέρθησαν Ναοὶ καὶ μνημεῖα μεγαλοπρεπῆ, τὰ ὁποῖα διατηροῦνται ἐν μέρει καὶ θαυμάζεται ἐν αὐτοῖς ὄχι μόνον ἡ τέχνη, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐλάβεια τῶν προγόνων ἡμᾶς, εἰς δὲ τὴν πρωτεύουσαν τῆς νέας Ἑλλάδος, μετὰ τὴν ἐνδοξὸν ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν, μετὰ τοὺς νικηφόρους ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας, μετὰ τὴν τελευταίαν κρατερὰν πάλην καὶ ἀπόκρουσιν τῶν νέων βαρβάρων, δὲν κατέστη δυνατόν, διότι ἐλησμονήθη, νὰ ἀνεγερθῇ μνημεῖον ἀξίον τῆς ἱστορίας τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ Σωτῆρος.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ Πολιτεία, ὡς αἰσθητὴ ἔκφρασις τοῦ Ἔθνους, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ποτε δοθεῖσαν ἱερὰν ὑπόσχεσιν, ὁ ἑλληνικὸς λαός, διὰ τῆς πρωτοβουλίας τῆς Ἐκκλησίας του, εὐρίσκειται σήμερον εἰς θέσιν νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Ἔθνος καὶ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ Σωτῆρος τοὺς χιλίους ἀνακαινισθέντας καὶ ἀνοικοδομηθέντας Ναοὺς. Τῶν Ναῶν τούτων ἡ παράδοσις γίνεται κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὸν ἀποτελοῦντα τὸ σύμβολον τῆς ἐνότητος τοῦ Ἔθνους τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, ὡς ἀνάθημα μὲν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μετὰ τὴν δοκιμασίαν του εἰς τὸν Θεὸν Σωτῆρα, εἰς μνημόσυνον δὲ αἰώνιον τῶν τελευταίων προμάχων τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων, τοῦ Βασιλέως καὶ Αὐτοκράτορος τῶν

Ἑλλήνων Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, πρὸ πεντακοσίων ἀκριβῶς ἑτῶν ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος πεσόντων.

Βασιλεῦ!

Εὐσεβέστατε ἐκ παραδόσεως οἰκογενειακῆς, καθ' ἣν ἡ εὐσέβεια ἐνέφκησεν εἰς τὰς μακαρίας ψυχὰς τῆς μάμης Βασιλίσσης Ὁλγας καὶ τῆς μητρὸς Βασιλίσσης Σοφίας, ἐπίσκοπε τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ πρώτου χριστιανοῦ Βασιλέως, σύμβολον τῆς ἐνότητος τοῦ Ἔθνους, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην, εἰς τύπον τῆς παραδόσεως τῶν χιλίων Ναῶν εἰς τὸ Ἔθνος, παραδίδει εἰς χεῖρας τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, τὸ ὁμοίωμα τοῦτο, ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἱστορικοῦ ἐν ταῖς Ἀθήναις Ναοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀποτυποῦται ἡ σφραγὶς τῆς ἐνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ζῆθι, Βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων, ἄρχε καὶ βασιλευε τοῦ λαοῦ σου ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ καὶ προστάτετε τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν προστάτιν καὶ Μητέρα τοῦ Ἔθνους.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ ΟΙ ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Εἰς ἓνα περίφημον μετάλλιον, τὸ ὁποῖον τελευταίως ἀνευρέθη εἰς τὴν κατακόμβην τῆς Ἁγίας Δομιτίλλης, ἐμφανίζονται, θαυμασίως σκαλισμέναι εἰς τὸν μπρούτζον, δύο κατατομαί, εἰς σεβασμίας ὄψεις, τὰς ὁποίας μία ἀρχαία παράδοσις συνταυτίζει μὲ τὰ πρόσωπα τῶν δύο κορυφαίων Ἀποστόλων τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Παύλου. Ἐκεῖ παραμένουν, ὁ ἓνας ἀπέναντι εἰς τὸν ἄλλον, οἱ δύο μεγάλοι Ἀπόστολοι τῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε πρῶτος μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ φύλαξ τοῦ ἀρχεγονοῦ σπέρματος, καὶ ὁ ἄλλος, ὅστις, κληθεὶς διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς φωνῆς τοῦ Ἀναστάτου, μεταφύτευσε τὸ σπέρμα αὐτὸ εἰς τὰς χώρας τοῦ μέλλοντος καὶ τὸ ἔκαμε νὰ βλαστήσῃ εἰς μεγάλους θερισμούς. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ἰδέα ν' ἀποδίδεται τὸ ἴδιον σέβας εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον, εἶναι ἰδέα τῆς Ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς 29ης Ἰουνίου, δημιουργημὰ τοῦ τρίτου ἢ τετάρτου αἰῶνος, ἡ ὁποία διὰ τῆς λειτουργίας καὶ δι' ἐνὸς ἰδίου συναισθήματος εὐγνωμοσύνης ἐνώνει εἰς τὰς προσεχὰς τῶν χριστιανῶν τὸν πρῶτον τῶν Ἀποστόλων μὲ τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν.

Παρὰ ταῦτα, εἰς ἐκείνον, ὅστις ἐπισκοπεῖ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῶν τῶν δύο ἀνθρώπων, τοιαῦτα, ὡς τὰ παρουσιάζουν τὰ ἱερὰ κείμενα, ἡ ἰδέα τῆς προσεγγίσεως αὐτῶν ἐμφανίζεται κατ' ἀρχὰς περιε-

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπὶ τοῦ βήματος.

γος. Καμμία ομοιότης μεταξύ των, ούτε εις την ψυχολογικήν διάθεσιν, ούτε εις τὰς μεθόδους, ούτε εις τὸν τρόπον τῆς συμπεριφορᾶς. Βεβαίως ἡ ἴδια πίστις καὶ ἐλπίς, ἰσχυρῶς ἐρριζωμένη καὶ εις τὸν ἑνα καὶ εις τὸν ἄλλον. Ἄλλ' ὅμως εις τὴν ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν αὐτῆς τῆς πίστεως, αὐτῆς τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως εις ἕνα ἕκαστον, τί διαφορά! Σχεδὸν τί ἀντίθεσις!

Ὁ Πέτρος εἶναι ἡ ἥσυχη δύναμις, ἡ στερεὰ ὑπομονή. Δὲν εἶναι τυχαίον τὸ γεγονός, ὅτι Ἐκεῖνος ὅστις ἐγνώριζε νὰ ἀναγινώσκῃ εις τὰ βάθη τῶν καρδιῶν, τὸν εἶχε καλέσει «Πέτρα». Ἐνας ψαράς, χωρικός, ἕνας ἄνθρωπος τῆς γῆς, φίλος τῶν σταθερῶν πραγμάτων, φίλος τῶν ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας δὲν συζητεῖ, ὄχι πολὺ διανοούμενος, καὶ τὸν ὁποῖον, ὅπως θὰ τὸ ὁμολογήσῃ εις μίαν ἐπιστολήν του, τὰ Παυλιανὰ μεταφυσικὰ μεγαλεῖα ὀλίγον θὰ τὸν ἐκπλήξουν. Συνετὸς ἐπίσης, ὅπως ἐκεῖνοι τοῦ εἴδους του, ὀλίγον ἐπιρροπῆς εις τὰ μεγάλα τολμήματα καὶ ἀκόμη, εις μίαν σύνεσιν τόσον ἀνθρωπίνην, ἢ ὁποία δύναται νὰ φθάσῃ εις τὰ ἄκρα, ὅπως κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην τῆς ἀρνήσεως. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν θὰ πρόκειται νὰ ληφθοῦν αἱ μεγάλα

ἀποφάσεις, ὁ Πέτρος θὰ τὰς κάμῃ θεησκευτικὸν ζήτημα καὶ δὲν θὰ ἀπαιτηθῇ παρὰ, τὸ ὀλιγώτερον, ἐν θαῦμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν λεπτολόγον εὐσυνείδητον Ἰουδαῖον εις τὸ νὰ μεταβῇ διὰ νὰ βαπτίσῃ τὸν ἔθνικὸν κεντυρίωνα τῆς Καισαρείας καὶ ἀκόμη τὸ ἴδιον ἀργότερον θὰ τὸν ἴδῃ τις εις τὴν Ἀντιόχειαν νὰ ἐρεθίζεται μὲ τὸ νὰ συναναστρέφεται τοὺς προσηλύτους παλαιοὺς εἰδωλολάτραις.

Ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον θὰ τολμήσῃ κανεὶς νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἀντιδραστικόν, ὁ Παῦλος εἶναι γεμάτος ἀπὸ ζήλον, γεμάτος ὀρμὴν, ἔξαρσιν, γεμάτος τόλμην. Αὐτὸς ὁ μικρὸς νευρικός Ἰουδαῖος, ὁ ζυμωμένος μὲ τὴν ἑλληνικὴν μόρφωσιν, αὐτὸς ὁ μεγαλοφυῆς διανοούμενος, ὁ ὁποῖος ὄλα τὰ μετατρέπει εις δυναμικὰ συνθέσεις, εις ἀστραπηβόλους ἀποκαλύψεις, παραμένει εις τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τὸ ἰδεῶδες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς δράσεως. Ὅταν θὰ κληθῇ εις τὴν διακονίαν τοῦ κηρύγματος, ποῖος ἄνθρωπος καὶ ποῖον πρᾶγμα θὰ δυνηθῇ νὰ τὸν συγκρατήσῃ εις τὸ νὰ ἐφορμήσῃ ἐκεῖ, ὅπου τὸ μέλλον τὸ χριστιανικὸν ἀποκαλύπτεται; Οὔτε ἡ ὑγεία του, οὔτε οἱ ἐχθροὶ του, οὔτε ἡ ποινὴ τῆς μαστιγώσεως, οὔτε αἱ συντριπτικαὶ κοπώσεις,

Αἱ Α.Α. Μ.Μ. οἱ Βασιλεῖς μετὰ τῆς Α.Β.Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Ἑλένης παρακολουθοῦν τὴν ὁμιλίαν τοῦ Μακαριωτάτου.

ούτε ἡ εἰρωνεία, οὔτε ἡ ἀπειλή, τίποτε δὲν τοῦ εἶναι ἐμπόδιον. Ὅλα τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἔκτοτε καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τριῶν αἰώνων θὰ τεθοῦν εἰς τὸν Χριστιανισμόν, τὰ ξεχωρίζει, τὰ διατυπώνει, δίδει εἰς αὐτὰ τὴν μόνην ἔγκυρον ἀπάντησιν. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ὑπερβῆ κανεὶς τοὺς ὅρους τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, εἴτε ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὴν ἐλληγικὴν σοφίαν τὴν «μωρίαν τοῦ Σταυροῦ», εἴτε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον μὲ ἓνα νέον προωρισμένον νὰ ἐπαναστατήσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου, εἶναι αὐτός, ὁ Ταρσεύς, ὁ ὁποῖος διακρίνεται εἰς τὰς σκοτεινάς προοπτικὰς τοῦ μέλλοντος.

Ἡ ἀντίθεσις, λοιπόν, μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων εἶναι πλήρης. Ἱστορικῶς παρουσιάζεται αὕτη κατὰ συγκεκριμένον τρόπον εἰς γεγονότα καὶ ἀνταγωνισμούς; Ἐλέχθη τοῦτο. Μερικοὶ μάλιστα ἰσχυρίσθησαν, ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν ἀντίθεσιν τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν δύο Κορυφαίων Ἀποστόλων εὔρον τὰ ἴχνη τῶν δύο ἀνταγωνιστικῶν τάσεων εἰς τὴν ἀρχέγονον Ἐκκλησίαν, τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Πέτρου καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Παύλου, τοὺς πιστοὺς τοῦ παρελθόντος καὶ τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ μέλλοντος. Εἶναι πολὺ νὰ παραδεχθῆ τις τοὺς ἰσχυρισμοὺς τού-

τους. Τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ἀποδεικνύουν τὸ ἀντίθετον. Κατὰ τὰς μεγάλας ἀποφασιστικὰς στιγμὰς —π.χ. εἰς τὴν πρώτην Σύνοδον τοῦ ἔτους 49, ἣ ὁποία εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καθώρισε τὴν γραμμὴν τῆς Ἐκκλησίας— ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος ἦσαν ἀπολύτως σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν. Ἀργότερον ἀνασυναντιθέντες εἰς τὴν Ρώμην, μὲ τὸ ἴδιον πνεῦμα τῆς ἀγάπης ἐσυνέχισαν τὸ ἔργον. Ἠνωμένοι εἰς τὴν ἰδίαν ὑπεροχάτην θυσίαν μάρτυρες ὡς πιστεύεται καὶ οἱ δύο ἐπὶ τοῦ πρώτου διαγωγῆ ἐπὶ Νέρωνος, ὑπῆρξαν ἐξ ἴσου σεβαζόμενοι ἀπὸ τοὺς πιστοὺς καὶ τὰ σώματά των ἐξ ἴσου δοξαζόμενα κατὰ τὸν θρίαμβον τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὴν φαινομενικὴν διαφωνίαν καὶ ἀντίθεσιν των, ἣ πλέον ἀρχαία χριστιανικὴ παράδοσις εἶχεν ἀντιτάξει κάτι ἄλλο, μίαν θεμελιώδη συμφωνίαν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐκδηλώνεται μία βαθεῖα ἐννοια τῆς Ἐκκλησίας, ἣ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πραγματικὴν αὐτῆς βάσιν καὶ δίχως τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ κατανοητὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς. Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος εἶναι ἀχώριστοι, ὅπως ἀχώριστα εἶναι ἡ σοφία καὶ τὸ πνεῦμα,

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καθ' ἣν στιγμὴν δέχεται ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Μακαριωτάτου τοῦ ἀργυροῦν ὁμοῖωμα τοῦ Βυζαντινοῦ τῆς Παναγίας Γοργοεπηκόου (ἀγ. Ἐλευθερίου), εἰς συμβολισμόν τῆς ἀναθέσεως τῶν 1000 ἀνακαινισθέντων καὶ ἀνοικοδομηθέντων ναῶν μαρ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

'Ο Πρωθιεραρχικός Λόγος.

Ἡ ἐν τῷ «Παρασῶ» ὠραία συμβολικὴ τελετὴ τῆς εἰς τὸ Ἔθνος παραδόσεως τοῦ ἐκ χιλίων ναῶν μέχρι τοῦδε ἔργου τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἐράνου Ἀνοικοδομήσεως Ἐκκλησιῶν, ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν γερασὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἅμα μὲν ἀπονεύμῃ τὸν πρὸς τὸ εὐσεβὲς αὐτῆς πλήρωμα δίκαιον ἔπαινον, διὰ τὴν πρόθυμον ἠθικὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον συμπαράστασιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ σημαντικωτάτην ὕλικὴν βοήθειαν, ἅμα δὲ διαδηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς τὰς φιλαδέλφους συνδραμούσας τὸ ἔργον Ἑνάς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς πάντας τοὺς καθ' οἷονδήποτε τρόπον συμβαλόντας εἰς αὐτό. Δι' ὧν δὲ περὶ τοῦ μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους συνδέσμου εἶπεν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὁ Μακαριώτατος ὑπεμνήσθησαν κατὰ τὸν ἐπισημότερον καὶ εὐγλωττότερον τρόπον ἱστορικαὶ ἀληθεῖαι, τὸ διὰ τὴν ἔστιν ὅτι παράβλεψιν τῶν ὁποίων δίκαιον παράπονον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραλειφθῇ. Καὶ ὁ πιστὸς δ' εἰς τὴν πάτριον Ἐκκλησίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μετ' ἀνακουφίσεως καὶ ἱκανοποιήσεως ἤκουσε τὴν εἰλικρινῆ ταύτην διακήρυξιν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πρωθιεράρχου του, εὐθαρσῶς ὀρθοτομήσαντος καὶ ἐνταῦθα «τὸν λόγον τῆς ἀληθείας». Διότι ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν εἶναι τι ἄλλο, εἰ μὴ αὐτὸς οὗτος ὁ ὀρθοδόξως πιστεύων καὶ λατρεύων ἑλληνικὸς λαός, πνευματικῶς ὠργανωμένος πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς του μορφώσεως καὶ προαγωγῆς καὶ πρὸς ἔμπρακτον ἐν τῷ βίῳ ἄσκησιν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλαλληλίας. Ἐπὶ τῶν ἀρετῶν δὲ τούτων, ὡς γνωστὸν, καὶ ἡ Πολιτεία στηρίζει τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν διατήρησιν αὐτῆς, ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς μας Ἐκκλησίας στοργικωτέρα μέ-

ἡ πίστις εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἡ εἰσαγωγή εἰς τὸ μέλλον. Ἡ ἰσχυρὰ σύνεσις τοῦ Πέτρου καὶ ἡ ἐκθαμβωτικὴ τόλμη τοῦ Παύλου εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα οἱ δύο πόλοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων χαράσσεται ἡ ἀόρατος, ἀλλ' ἀσφαλὲς γραμμὴ, περὶ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ συνεχίζει τὴν εἰς χιλιετηρίδας ἐπαναστάσιν τῆς. Τὸ ν' ἀντιμετωπίσῃ ὁ χριστιανὸς τὸ μέλλον, τὰς ἀνθρωπίνους προόδους, τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, ὅλας τὰς δυσκόλους ἀπαιτήσεις του, χωρὶς ὅμως νὰ ἐγκαταλείπῃ οὔτε μίαν στιγμὴν τὴν ἀκλόνητον βάσιν, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἔθεσε, δὲν ὑπάρχει ἀπ' αὐτὸ ἄλλη καλλιτέρα ἀρχή, ἡ ὅποια ἀποφασιστικὰ νὰ σταθμίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην συνειδησιν καὶ νὰ ἐγγυᾶται τὸ ἀσφαλὲς βᾶδισμα τοῦ χριστιανοῦ εἰς τὸ χεῖλος τῶν ἀβύσσων.

(Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Ἀρχιμ. ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΗΣ
(νῦν ἐφημεριμένος Ἐπίσκοπος Ρηγίου)

Παρίσιος Μάιος 1953

ριμνα δ' ἀπειτέλει αὐτόχρημα καὶ τὴν θετικωτέραν ἐν ταῦτῳ συμβολὴν εἰς τὴν στερέωσιν τῶν θεμελιῶν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ εἰς τὴν εὐχερεστέραν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἔργου τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἡγεσίας.

'Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος.

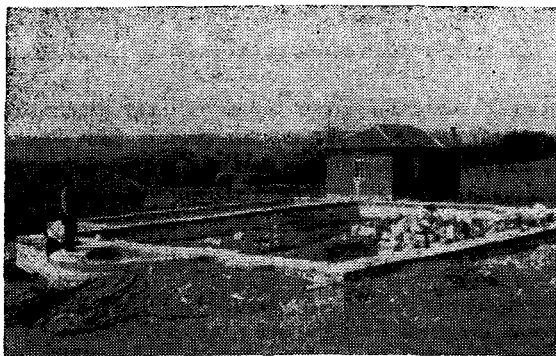
Ἄλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὸ μνημόσυνον τῶν τελευταίων προμάχων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου εὐλαβῆς συσχέτισις τῆς συμβολικῆς ταύτης εἰς τὸ Ἔθνος παραδόσεως τῶν χιλίων τούτων ναῶν, ὡς ἐκ θεμελιῶν ἀνήγειρεν ἢ ριζικῶς ἀνεκαίνισεν ἢ ἅπαξ ἔτι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν του κατὰ τρόπον τόσον συγκινητικὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν ἐκδηλωθεῖσα ἀφοσίωσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐτόνισε καὶ ὑπεργάμμισε κατὰ τὸν ἐμφαντικώτερον τρόπον τὸν ἀναμφισβήτητον αὐτὸν ἱστορικὸν καὶ πραγματικὸν σύνδεσμον τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ δὲ πρὸς τὸν Ἀνώτατον Ἀρχοντα τῶν Ἑλλήνων συγκινητικωτάτη ἔκκλησις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως προστατεύῃ τὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν μακαρίων Ἀυτοῦ Προκατόχων, ἀπηχεῖ τὰ βαθύτατα αἰσθήματα τοῦ λαοῦ, ὅστις πάντοτε ἐταύτισε τὰς ὑπὲρ τῆς Πατρὸδος θυσίας του πρὸς τὴν προάσπισιν τῶν Ἱερῶν του, τὸ συμβολικὸν ὁμοίωμα τῶν ὁποίων μετὰ συγκινήσεως παρέλαβεν ὁ Ἄναξ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πρωθιεράρχου, ἐν ἀκριβεῖ ἀντίγραφῳ ἐνὸς παλαιοῦ ἀθηναϊκοῦ ναοῦ, «ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀποτυπῶνται ἡ σφραγὶς τῆς ἐνόητος τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ», ὡς χαρακτηριστικῶς εἶπεν ἡ Α. Μακαριότης.

'Ἀκόμη τὰ... «Καλλιστεία»!

Ὅσο πλησιάζει ἡ διὰ τὴν διενέργειαν τῶν... «Καλλιστείων» ἀπὸ πολλοῦ προδιατυμπαζομένη ἡμερομηνία, τόσω καὶ αὐξάνει ἡ κατὰ τοῦ προϊόντος τούτου τοῦ ξενομανοῦς πιθηκισμοῦ ἀντίδρασις τῆς ὕγιως σκεπτομένης καὶ εαυτὴν καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς σεβομένης ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας, ὡς πάντοτε, καὶ τώρα εὐρίσκεται ἡ πνευματικῶς διοικοῦσα ταύτην οεπτῆ Ἱεραρχία. Πανταχόθεν τῆς χώρας καὶ πρὸς πάσας τὰς κατευθύνσεις ἐκπέμπεται τὸ σῆμα τοῦ κινδύνου καὶ ἐπιζητεῖται ἡ ἐκ παντὸς τρόπου ἀνάσχεσις τοῦ κακοῦ, τόσω μᾶλλον ὅσο ἡ ἐμπορικὴ τινῶν ἀσυνειδησία δὲν ὤκνησεν, ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐπέκτασιν τούτου ὄχι μόνον εἰς τὰς λαϊκὰς συνοικίας τῆς Πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ εἰς πλεῖστα κέντρα καὶ ἀπόκεντρα τῆς ἑλληνικῆς υπαίθρου. Εἶναι δὲ τόση ἡ ἀηδία καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ τιμίου καὶ πιστοῦ εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὥστε καὶ θορυβώδεις ἔτι σκηναὶ ἀποδοκιμασίας ἐν μέσῃς Ἀθῆναις πρὸ τίνος ἐσημειώθησαν.

Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν στιγμὴν, θὰ εὐρεθῇ τρόπος ματαιώσεως τοῦ αἰσχους τῶν Ἀθηνῶν καί, πρὸ παντός, προλήψεως τῆς ἐπέκτασός του ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ἧς οἱ τίμιοι κάτοικοι λίαν δικαιολογημένως ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ ταύτῃ ἀνησυχοῦν καὶ ἀγανακτοῦν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΙΝ ΤΩΝ 1000 ΝΑΩΝ

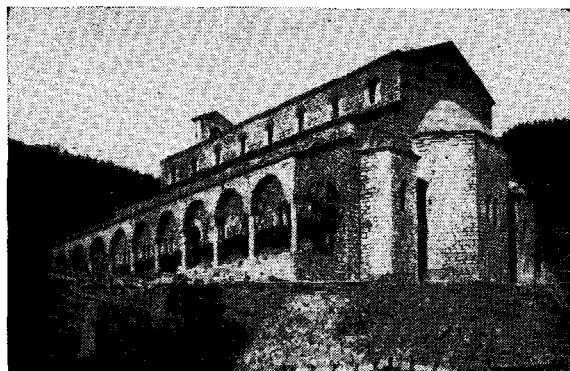
Είς ἐκ τῶν ναῶν, τῶν ὁποίων, λόγῳ τοῦ πολέμου, εἶχε σταματήσει ἡ κατασκευὴ καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπρεπε νὰ ἀποπερατωθοῦν διὰ τοῦ Ἑράνου.

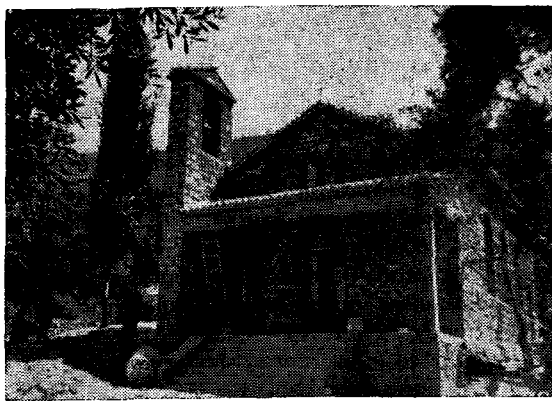
Ἐνισχύσεως τοῦ Ἑράνου ἀποπερατωθεὶς Ναός εἰς Μαυροδένδρι Κοζάνης

Εἰς ἐκ τῶν 800 ὀλοσχερῶς ἐρειπωθέντων Ναῶν.

Εἰς ἐκ τῶν νέων ναῶν μας (Βουλγαρέλιον Ἄρτης)

Ὁ ὡραῖος νέος ναός τῆς ἀγίας Κυριακῆς Προβέζης. Ὁ πρῶτος νέος ναός, ὁ ὁποῖος ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἑράνου.

Ἡ βοήθεια τοῦ Στρατοῦ, ὅπως εἰς ὅλα τὰ ἐθνικὰ ἔργα, ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῆ. Στρατιῶται μὲ χαρὰν καὶ προθυμίαν σκάπτουν τὰ θεμέλια ἐνός νέου ναοῦ.

Τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ ἀνέλαβαν τὸ κουβάλημα τῆς πέτρας.

Μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅλοι ἐπάνω εἰς τὴν σκαλωσιά, διὰ νὰ βοηθήσουν.

ΧΡΟΝΙΚΑ**ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ**

Ἡ Ἱερά Σύνοδος κατά τὸ διαρρεῦσαν πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἡσχολήθη μὲ ὑπερρευσιακά ζητήματα.

— Συνοδική Ἐπιτροπή ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Σερρών κ. Κωνσταντίνου, Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου τῆ 11η Ἰσταμένου μηνὸς ἐπεσκεύθη, συνοδική ἀπόφασιν, τὸν Πρωθυπουργὸν Στρατάρχην κ. Ἀλέξανδρον Παπάγον καὶ ἐπέδωκεν αὐτῷ ὑπόμνημα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ προσωπική τούτου ἐπέμβασις πρὸς ματαίωσιν τῶν τὴν δημοσίαν αἰδῶ καὶ τὸν Χριστιανικὸν πολιτισμὸν θυγόντων «καλλιστείων».

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1119 (721) καὶ ἀπὸ 27-5-53 Ἐγκυκλίου αὐτῆς ἐγνώρισεν πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι: «Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 22ας τρέχοντος μηνὸς ἡσχολήθη, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐπὶ τῶν θαπέδων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τοποθετήσεως τσιμεντοπλακῶν, ἐφ' ὧν σχηματίζεται ὁ τύπος τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἢ διαφόρων ταπήτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰκονίζεται τὸ ἱερώτατον τοῦτο σχῆμα. Καὶ δὲν ὑπάρχει βεβαίως ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Ἱερός Σταυρὸς ἔχει πρωτίστως ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς τὴν θέσιν αὐτοῦ, διότι διὰ τοῦ Σταυροῦ ἐπετελέσθη ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ, ὡς διδάσκει ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία, αὕτη ἐξεπήγαγεν ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ νυγίσεως πλευρᾶς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἔνεκα τούτου ἀκριβῶς τοῦ λόγου, ὁ Ἱερός Σταυρὸς κατέστη τὸ προσκυνητὸν ἱερώτατον ἀντικείμενον καὶ σύμβολον τῆς καθ' ἡμᾶς πίστεως καὶ χριστιανικῆς ζωῆς. Ἐπειδὴ ὁμοίως, σὺν τῷ χρόνῳ προΐονται, ἐκ διαφόρων γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν αἰτιῶν, τὸ σχῆμα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἤχθη εἰς τὸ σημεῖον νὰ καταπατήται, σχηματίζομενον ἐπὶ τῶν θαπέδων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ψαθίνων καθισμάτων αὐτῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ταπήτων τῶν ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς ἐστρωμένων», ἔγνω ὅπως παρακαλέη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας «ἵνα ἐνεργήσωσιν ἀρμοδίως, συνιστώντες τὰ δέοντα τῷ ἱερῷ κλήρῳ καὶ τῷ εὐσεβεῖ χριστιανῷ πληρώματι, ὥστε ἀφ' ἐνδὸς τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ εἰσάγωνται ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς πλάκες φέρουσαι τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἢ τάπητες, ἐν οἷς συνυφαίνεται τὸ αὐτὸ ἱερώτατον σύμβολον, ἢ καθίσματα ἐφ' ὧν ὁ Ἱερός Σταυρὸς ἐσχημάτισται, καὶ ἐφ' ὧν κάθηνται οἱ πιστοί, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ εὐρεθῆ τρόπος ἀντικαταστάσεως τῶν πλακῶν τῶν θαπέδων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων σχηματίζεται τὸ εἰρημὸν ἱερὸν καὶ προσκυνητὸν σχῆμα». Καὶ ταῦτα συνωδᾶ τῷ ὉΓ' Κανόνι τῆς ἐν Τρούλῳ ΣΤ' Οἰκουμένης Ἁγίας Συνόδου διαγορεύοντι: «Τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ δείξαντος ἡμῖν τὸ σωτήριον πάσαν σπουδὴν ἡμᾶς τιθεῖναι χρῆ τῷ τιμῆν τὴν ἀξίαν ἀποδιδόναι τῷ δι' οὐ σεσῶσμεθα τοῦ παλαιοῦ παραπτώματος. Ὁθεν καὶ νῶ, καὶ λόγῳ, καὶ αἰσθήσει, τὴν προσκυνήσιν αὐτῷ ἀπονέμοντες τοὺς ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ σταυροῦ τύπους ὑπὸ τινῶν κατασκευαζομένους, ἐξαφανίζεσθαι παντοίας προστάσομεν, ὡς ἂν μὴ τῆς τῶν βαδίζόντων καταπατήσῃ τὸ τῆς νίκης ἡμῶν τρόπον ἐξυβρίζοιτο. Τοὺς οὖν ἀπὸ τοῦ νῦν τοῦ σταυροῦ τύπον ἐπὶ ἐδάφους κατασκευαζόντας, ὀρίζομεν ἀφορίζεσθαι».

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 527 (720) καὶ ἀπὸ 27-5-1953 Ἐγκυκλίου αὐτῆς ἐγνώρισεν πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι: «Ἀπὸ τινος χρόνου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρῶην Λήμνου κ. Βασίλειος, γνωστὸς διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐξέδωκε τὸν Β' τόμον τῆς «Ἐπιτομῆς Ἐπισκοπικῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι σήμερον», τοῦ Α' τόμου αὐτῆς, ἐκ-

δοθέντος, ὡς γνωστόν, ἐν ἔτει 1948. Ὁ Β' οὗτος τόμος περιλαμβάνει τὰ ἱστορικά τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας γεγονότα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς τρεχοῦσης ἑκατονταετηρίδος μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ αἰμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χρυσοστόμου (Παπαδοπούλου), ἐπισυμβάντος κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1938. Ὁ μέλλον δὲ νὰ ἐκδοθῇ τρίτος τόμος, θὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἀπὸ τοῦ Β' τόμου καὶ καθ' ἑξῆς σύγχρονα ἱστορικά γεγονότα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπαρτιθῇ πλήρης Ἐπισκοπική Ἱστορία τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀναφερομένη εἰς τοὺς Ἱεράρχας τῆς Παλαιᾶς λεγομένης Ἑλλάδος. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἱεράρχου εἶναι ἀξίον μελέτης, καὶ δέον, ὅπως ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, τύχη τῆς δεούσης ἐκτιμήσεως καὶ ὑποδοχῆς».

— Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1208 (722) καὶ ἀπὸ 2-6-953 Ἐγκυκλίου συνεστήθη τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κληρονομική διαδοχὴ τῶν κληρικῶν, μοναχῶν καὶ ἱερομοναχῶν κατὰ τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι δίκαιον (Ἄρθρον 99 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος)» μονογραφία τοῦ κ. Νικ. Π. Μάτση, ὡς ἔργον ἀξίον ἀποκτιμήσεως καὶ μελέτης.

— Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 719 καὶ ἀπὸ 27-5-1953 Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἐκοινοποιήθη τοῖς Σεβ. Ἱεράρχαις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ ὑπ' ἀριθ. 11659 τῆς 28-1-1953 ἔγγραφον τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, καὶ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν ἀπευθυνόμενον καὶ ἔχον οὕτω: «Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως ἐκδώσῃτε τὴν δέουσαν διαταγὴν πρὸς τοὺς ἐφημέριους τῶν Ναῶν τοὺς βαπτίζοντας ἀλλοθρήσκους εἰς τὸ ὀρθόδοξον χριστιανικὸν δόγμα, ἵνα εἰς τὴν συντασσομένην πράξιν βαπτίσεως καταχωρίζηται μόνον τὸ διδόμενον κύριον ὄνομα, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπίωνυμον, ἔστω καὶ ἐν ζητῆται ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὡς συμβαίνει πολλάκις, ὡς παρετηρήθη ὑπὸ τῆς ὑπερεσίας μας, εἰς ἣν ὑποβάλλονται τὰ δικαιολογητικά καταχωρίσεως τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος εἰς τὰ μητρώα ἀρρένων καὶ θηλέων. Ἡ ἀλλαγὴ ἐπωνυμῶν ἀπαιτεῖ ἕτεραν ἐνεργείαν τῶν ἐνδιαφερομένων, διοικητικῆς δικαιοδοσίας».

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ ἑβέρᾳ τῆς 1ης Ἰσταμένου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσού» ἐν τῇ ἐπισήμῳ τελετῇ καθ' ἣν παρέδωκεν εἰς τὸ ἔθνος χιλίους ἀνοικοδομηθέντας ναοὺς, ὡς ἀναγράφεται καὶ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου, ἔνθα δημοσιεύεται καὶ ὁ λόγος τῆς Α. Μακαριώτατος.

— Τῇ 2ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προσκληθέντες ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς συνήλθον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας οἱ Ἐφημέριοι τῶν ἱ. ναῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς κλπ. πρὸς οὗς ὠμίλησεν ἐπὶ ζητημάτων σχετικῶν πρὸς τὸ ἔργον τῶν ὁ Θεοφίλ. βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ρωγῶν κ. Διονύσιος.

— Τῇ πρωτῇ τῆς 3ης Ἰουνίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βηρυττοῦ ἐπεσκεύθη τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐν Ψυχικῷ πρὸς ἀποχαριετισμόν.

— Τῇ 7ῃ ἡ Α. Μακαριότης παρέστη εἰς φιλολογικὸν μνημόσυνον τελεσθὲν ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ Πειραιῶς ὑπὸ τῆς Βυζαντινῆς Χορωδίας Πειραιῶς εἰς μνήμην τῶν κληρικῶν μαρτύρων τοῦ Γένους κατὰ τὴν τελευταίαν 500ετίαν.

— Τῇ 10ῃ ἡ Α. Μ. προήδρευσε ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ τῆς πρώτης συνεδρίας τοῦ νέου διὰ τὴν τριετίαν 1953—55 συμβουλίου τῆς Σιβιτανίδεως Σχολῆς.

— Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν δεκαπενθήμερον ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν ὑπουργὸν τῶν Δημ. Ἐργῶν κ. Καραμανλῆν, τὸν ὑφυπουργὸν Ἐμπορίου κ. Γιαλιστράν, τὸν ὑφυπουργὸν Ἐμπορίου

κ. Παπαληγούραν, τὸν πρόεδρον τοῦ Ἑλλ. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Γεωργακόπουλον, τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς κ. Χατζηκυριάκον μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Ἠλιάδου, τὸν Ναύαρχον κ. Σακελλαρίου, τὸν ἀντιπλοίαρχον κ. Γουδῆν, τὸν στρατηγὸν ἑ. α. κ. Σακελλαρόπουλον, τὸν στρατηγὸν ἑ. α. κ. Σταυρόπουλον, τὸν βουλευτὴν Φλωρίνης κ. Μόδην, τὸν βουλευτὴν Θεσπρωτίας κ. Ἀθανασίου, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Χειμαρίον, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πολυτεχνείου, κ. Πανταζῆν, τὸν πρῶην ὑπουργὸν κ. Νικολαΐδην, τὸν διευθυντὴν τῆς Μπεννακειοῦ Βιβλιοθήκης κ. Κονιδάρην, τὸν Ἄγγλον πάστορα κ. Waddams, τὸν κ. Λεωνίδα Πτέρην, τὸν δικηγόρον κ. Λαζαρίμον κ. ἄ.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἴ. Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Σιδηροκάστρου, ὅτι μερίμνη τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Βασιλείου ἐκδίδεται κατὰ Κυριακὴν πολυγραφημένον δελτίον Θ. Κηρύγματος, συντασσόμενον ὑπὸ τοῦ θεολόγου Καθηγητοῦ τοῦ αὐτόθι Γυμνασίου κ. Ἀθαν. Γκίνη, ὃπερ ἀποστέλλεται πρὸς ὄλους τοὺς Ἐφημερίους τῆς Ἐπαρχίας, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀναγίνωσκειται τὸ Κήρυγμα τῆς ἡμέρας.

— Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, ἐκδίδεται αὐτόθι ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ Γυμνασίου, ἀνηκόντων καὶ εἰς τὸ Ἀνώτερον Κατηχητικὸν Σχολεῖον, δεκαπενθήμερον μαθητικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Μαθητικὴ Ἠχώ», ἀποκλειστικῶς ὑπὸ μαθητῶν συντασσόμενον, τῆ ἐπιβλέψει τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῶν οἰκείων Καθηγητῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Ἐπὶ τῇ 500ετηρίδι τῆς Ἀλώσεως.— Τῇ 29 Μαΐου ἐν. ἔτους ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας κ. Ἀδνὰν Μενδερὲς ἀπηύθυνεν ἐξ Ἀγκύρας πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμένικόν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν τὸ ἀκόλουθον τηλεγραφικὸν μήνυμα :

*Ἀγκυρα, Μπακωνλικάρ, 29η Μαΐου 1953
Παναγιώτατον Οἰκουμένικόν Πατριάρχην
κ. Ἀθηναγόραν*

Φανάριον

Ἡ μεγάλη σημασία καὶ αἱ συνέπειαι τῆς Ἀλώσεως τῆς Ἰσταμποῦλ συνίστανται εἰς τὸ ὅτι πρὸ 500 ἐτῶν ἐγένετο ἐν Ἰσταμποῦλ τὸ μέγα βῆμα πρὸς ἐθραίωσιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ προερχομένης ἀνεξιδροσκείας, αἵτινες εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου μέχρι σήμερον δὲν ἔχουσιν ἀκόμη κατοχυρωθῆ καὶ ἐξασφαλισθῆ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου ταύτης ὑποβάλλω Ὑμῖν καὶ τῇ Ὑμετέρᾳ ἐξόχῳ προσωπικότητι τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν μου.

Πρωθυπουργὸς ΑΔΝΑΝ ΜΕΝΔΕΡΕΣ

Ὡς ἀναγράφει ὁ «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου, κατὰ τὴν συνελθοῦσαν τῇ 2 Ἰουνίου ἐν. ἔτους συνοδικὴν συνεδρίαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξῆρε τὴν λίαν εὐγενῆ χειρονομίαν τοῦ ἐξοχ. Πρωθυπουργοῦ, ὃπως ἀποστείλῃ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι μίᾳ ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις περὶ τῶν πρὸς τὸ Οἴκουμ. Πατριαρχεῖον ἀγαθῶν διαθέσεων καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως. Ἐπιπροσθέτως ἡ Α. Θ. Π. ἀνεκοίνωσεν, ὅτι κατόπιν ἐπιστήμων προσκλήσεων τοῦ Νομάρχου καὶ Δημάρχου τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου ἀπεφασίσθη ἐν ἐπι τούτῳ συνοδικῇ συσκέψει, ὃπως τὸ Πατριαρχεῖον συμμετάσχῃ ἐπισημῶς τοῦ ἑορτασμοῦ.

Πράγματι, ἡ μὲν Α. Θ. Π. μετέβη μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνας καὶ Ἰμβρου, τοῦ Μεν. Ἀρχιδιακόνου καὶ τοῦ Ἀρχόντος Μ. Ρήτορος κ. Βλ.

Μιμίρογλου εἰς τὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τελετᾷ, Ἀντιπροσωπεῖα δ' ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνας καὶ Ἰμβρου καὶ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου εἰς τὰς ἐν Τόπκαπου καὶ Φατίχ τελετᾷς.

Ἀνηρτήθησαν αἱ σημαῖαι καὶ ἔφωταγωγῆθη τὸ πατριαρχικὸν μέγαρον καθ' ὄλας τὰς ἑσπέρας τῶν ἑορτῶν.

Ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἄλωσις καὶ ἡμεῖς» μετὰ τὸ ἐν λόγῳ τηλεγράφημα τοῦ Τούρκου Πρωθυπουργοῦ ἀναγράφεται, ὅτι τὸ ὄλας αὐθρομήτως ἀποσταλὲν πρὸς τὸν Οἰκουμένικόν Πατριάρχην τηλεγράφημα τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνανέωσιν τοῦ συμβολαίου Πορθητοῦ Μεχμέτ—Πατριάρχου Γενναδίου, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐνός ὄλας οὐσιαστικότερου ἐπιπέδου. Διότι ἡ δῆλωσις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ τῶν ἀγαθῶν διαθέσεων τοῦ Κράτους ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας γίνεται εἰς στιγμὴν, ὃπου ἡ ἀρμάδα τῆς Δημοκρατίας δὲν γνωρίζει τοῦ λοιποῦ σύνορα πέραν ἐκεῖνων τῆς ἐλευθερίας, τὸ δὲ θρησκευτικὸν καθυστάτως σέβεται ἐν σεμνότητι καὶ τιμᾷ ἀπολύτως τὴν Πολιτείαν ἡμῶν, ἣτις ταυτίζεται πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς Δημοκρατίας. Ὅρθως, λοιπόν, ὁ Πατριάρχης ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐχαιρέτησε διὰ θερμῶν λόγων τὸ αὐθόρμητον πρωθυπουργικὸν τηλεγράφημα ὡς ἀνανέωσιν, καὶ δὴ ἐπὶ δημοκρατικώτερου πεδίου τοῦ συμβολαίου ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως Τουρκικοῦ Κράτους καὶ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Πορθητοῦ—Γενναδίου, Μενδερὲς—Ἀθηναγόρα), καὶ δικαίως ἐτόνισεν, ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία δέον νὰ αἰσθάνεται εὐτυχῆ ἑαυτὴν μετὰ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, διαβιούσα ἐν τοιοῦτῳ προοδευτικῷ Κράτει... Ἡ δῆλωσις τοῦ Πρωθυπουργοῦ πρὸς τὸν Οἰκουμένικόν Πατριάρχην δέον νὰ γραφῆ μὲ χρυσαῖα ἱεράματα εἰς τὰς Δέλτους τῆς Ἱστορίας. Ὑπερβάλλει τὸ κείμενον τῆς εἰς γενναϊότητα καὶ πολιτισμὸν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Δύσιν, ἐναγκαλιζέται τὸ παρελθόν τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπόσχεται, πλήρης βεβαιότητος, τὴν σταθερὰν παγιοποίησίν του, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς προοδευτικῆς του ἀξιοποιήσεως... Καὶ ἔπρεπε νὰ σημάνη ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς 29 Μαΐου τοῦ 1953 διὰ νὰ δοθῆ ἡ δυνατότης μιᾶς πληρεστεράς ἐπαφῆς τῶν δύο ἡγετῶν. Αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἐκπλήξιν. Εἶναι εὐθεία ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ Συμβολαίου Πορθητοῦ—Γενναδίου, ποῦ πηγάζει κατ' εὐθειαν ἀπὸ τὴν Ἄλωσιν, ὡς συνέπεια μιᾶς ἀποφάσεως καὶ τῶν δύο...».

Ἐπὶ τοῦ βουλγαρικοῦ πραξικοπήματος.— Καθ' ἃ ἀναγράφει τὸ «Φῶς» ΚΠόλεως, ἡ Α. Θ. Π. ὁ πρ. ΚΠόλεως κ. Μάξιμος ἐν ἐπιστολῇ του δημοσιεύθεισῃ ἐν τῇ «Ἀπογευματινῇ» ΚΠόλεως ἐδήλωσεν ὅτι «κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις πρὸς ἄριον τοῦ σχίσματος (τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας) ἡ σχετικὴ πρότασις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Βουλγαρίας ἀπεκρούσθη ὑφ' ἡμῶν ἀπολύτως καὶ ἀνευ οὔδε μιᾶς ὑποσχέσεως περὶ τῆς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι σκέψεως τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης. Ἡ ἀρνητικὴ αὕτη ἀπάντησις ἐδόθη ἀπὸ κοινῆς συμφωνίας πάντων τῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμένικου Πατριαρχείου. Προσωπικῶς ἡμεῖς φρονούμεν, ὅτι οὔδεμίᾳ ἐπὶ μέρος Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δύναται νὰ ἀνυψωθῆ εἰς Πατριαρχεῖον ἀνευ ἀποφάσεως Οἰκουμένικῆς Συνόδου. Ἐάν δὲ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία δι' ὀρισμένους λόγους, οἵτινες δὲν ὑφίστανται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ἐδέχθη νὰ προσφωνήσῃ ὡς Πατριάρχας τοὺς προέδρους τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Σερβίας καὶ Ρουμανίας, ἔπραξε τοῦτο κατ' οἰκονομίαν καὶ ἐπ' ἀναφορᾷ, ὡς πρὸς τὴν ὀριστικὴν καὶ τελειωτικὴν κύρωσιν, εἰς ἀπόφασιν μελλούσης Οἰκουμένικῆς Συνόδου».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ὁ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημῶν Σεβ. Μητροπολίτης Βηρυττοῦ κ. Ἠλίας παρέστη τῇ 1η Ἰσταμένου μηνός

ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς τὴν τελετὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου παραδόσεως εἰς τὸ Ἔθνος τῶν χιλίων ἀνοικοδομηθέντων Ναῶν.

Τῇ μεσημβρίᾳ τῆς 2ας παρεκάθησεν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Ἀθηναίων Πάλλας εἰς γεῦμα παρατεθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Στεφανοπούλου. Ἐκ προσώπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου παρεκάθησεν εἰς τὸ γεῦμα ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος.

Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς αὐτῆς παρετέθη πρὸς τιμὴν τῆς Α.Σ. δειπνῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ναυτικοῦ Ὁμίλου Πειραιῶς ὑπὸ τοῦ ἐξοχώτατου πρέσβευς τοῦ Λιβάνου κ. Μωχάμετ Ἀλὴ Χαμαντί. Εἰς τὸ δεῖπνον παρεκάθησαν ἐκ προσώπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος καὶ Ρωγῶν κ. Διονύσιος.

Τῇ μεσημβρίᾳ δὲ τῆς αὐτῆς ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς εἰς Βηρυττὸν μετὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ προπεμφθεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Εὐρίπου κ. Ἀλεξίου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βηρυττοῦ κ. Ἠλίας κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν ΚΠόλει παραδιατριβὴν του μεταβάς εἰς Χάλην ἐπεσκέφη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν, συλλειτουργήσας δ' ἐν τῷ ναῶ αὐτῆς μετὰ τοῦ Σεβ. Σχολάρχου καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ, ὡμίλησε κατὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἑλληνιστὶ καὶ ἀραβιστὶ, τῇ μεσημβρίᾳ δὲ παρακαθῆσας εἰς τὴν κοινήν μαθητικὴν τράπεζαν ἐν προπόσει ἐξήρει τὸ ὑπὲρ τῆς καθόλου Ὁρθοδοξίας ἔργον τῆς παλαιάτου γεραρᾶς Σχολῆς, ὁ δὲ Σεβ. Σχολάρχης ἀντιφωνῶν ἐμνήσθη διὰ τὴν ἐγαλοουχῆσαν ὁ τε Μακαρ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἀλέξανδρος καὶ πλείους ἄλλοι ἀδελφῶν τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας ἀρχιερέων.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ἀπεφάσισεν ὅπως καὶ ἐφέτος ὀργανωθῆ «Ἑβδομάς τοῦ Εὐαγγελίου» καθ' ὅλην τὴν Κύπρον ἀπὸ τῆς 14—24 Ἰουνίου, καὶ ὅπως ἡ ἐφετηνὴ 29 Μαΐου, πεντακοσιοστὴ ἐπέτειος τῆς Ἀλώσεως ΚΠόλεως, τύχη ἰδιαιτέρας προσοχῆς, τελοῦμένων μνημοσύνων εἰς πάντας τοὺς ναοὺς τῆς Νήσου καὶ καλουμένων πάντων τῶν σχολείων μέσης Παιδείας ὅπως καθιερώσουν ἐφέτος «Ἑβδομάδα τῆς Ἀλώσεως», τηρουμένης τῆς ἐπετείου ὡς ἀργίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροί» (13 Μαρτίου) τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσαν ἄρθρον τοῦ Μ. Bolshakoff, καθ' ὃ ἡ θρησκεία ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ δὲν εἶναι νεκρά, ἀλλ' ἀπλῶς δὲν εἶναι φανερά. Οὕτως, κατὰ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ταξιδίου εἰς Γερμανίαν, ἐπληροφόρηθη, παρὰ γερμανῶν ιερῶν, μοναχῶν καὶ παστῶρων, οἱ ὅποιοι ἔζησαν ἐν Ρωσίᾳ ἐπ' ἀρκετὸν εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως, ὅτι ἡ θρησκεία ἐπιζηεῖ εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ ἄσκει μάλιστα ἐπίδρασιν εἰς τὴν νεολαίαν, ὑπερσοβαρῶς στενοχωρεῖ τοὺς ἀκραίφνεῖς Μαρξιστάς. Καθημερινῶς δὲ ἀνοίγουν ναοί, ἄλλοτε ἐπὶ ἔτη κλειστοί.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ ἀναγράφει τὸ καθολικὸν «Tablet», εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Στρατάρχου Γίτο διὰ Λονδίνον, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας ἐδημοσίευσεν νόμον, δι' οὗ αἱ Ρωμαιοκαθολικαὶ Ἐπισκοπαὶ τῆς Λομπλιάνιας καὶ τοῦ Μαρίβορ δὲν ἀναγνωρίζονται πλέον. Ἐκ τῶν Ἐπισκόπων, ὁ μὲν Λομπλιάνιας εὐρίσκεται ἐν ἐξορίᾳ εἰς Ἦν. Πολιτείαν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ πολέμου, ὁ δὲ ἐπίσκοπος τοῦ Μαρίβορ εἶναι ἐγκάθειρτος.

—Τὸ ἔργον τῆς κοινῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων καὶ ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως διεκόπη ἀποτόμως συνεπείᾳ τῆς δηλώσεως

τῶν πρώτων, ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἔλθουν εἰς συμφωνίαν χωρὶς προηγουμένη ἔγκρισιν τῆς Ἀγίας Ἐδρας. Ἐπίσης δὲν ἐδέχθησαν καὶ τοὺς προετοιμαζομένους σχετικούς νόμους. Ἐνεκα τούτου ἡ «Μπόρμα», τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Σερβικῆς Κυβερνήσεως, ἐπέτεθη ἐναντίον τῆς Ρωμαιοκτικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐπιζητούσης «προνόμια», ἵνα κηρύσῃ ἀντιλαϊκὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις. Ἀπεδόθη δὲ ἡ διακοπὴ εἰς συστάσεις τοῦ Βατικανοῦ. Συμφωνία ὅμως ἐπῆλθε μετὰ τὴν Κυβερνήσεως καὶ Σερβικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Κατὰ τὸ «Information Bulletin», ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ρουμάνων ἐξοριστῶν, οἱ Ὁρθόδοξοι ἱερεῖς ἐν Ρουμανίᾳ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ δέμηνον Ἰ. ἀκούσουν μαθήματα «κοινωνικῶν προβλημάτων». Κατὰ τὴν ἐναρξιν τούτων ὡμίλησεν ἐνθουσιωδῶς ὁ κοσμητῶρ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βουκουρεστίου ἐπίσκοπος Θεοκτίστος, διὰ τὸ πενταετὲς σχέδιον. Οἱ ὀρθόδοξοι ἐν Ρουμανίᾳ, ἕνεκα τῆς μετατροπῆς πασῶν τῶν ἑορτῶν εἰς ἔργασίμους ἡμέρας, διὰ πολλοὺς μῆνας δὲν δύνανται νὰ παρακολουθήσουν θρησκευτικὰς τελετάς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ὡς ἀναφέρει ἡ «Οἰκουμενικὴ Ὑπηρεσία Τύπου καὶ Εἰδήσεων», τῇ 8—10 παρελθόντος Μαΐου ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας οὐνεκάσεν Ἐθνικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ὅπως διασκεφθῆ α) περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, β) περὶ ἐκλογῆς Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ γ) περὶ ἐκλογῆς Πατριάρχου.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀπετελέσθη ἐκ 10 μελῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ ἀντιπροσώπων διαφόρων ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἧτοι τοῦ Μητροπολίτου Λένινγκραδ Γρηγορίου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μίνσκ καὶ Λευκορωσίας Πιτιρίμ, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μιχαήλ Σιούμπ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, τοῦ Πατριάρχου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Μητροπολίτου Φιρμιλανοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου Θεοκτίστου, τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου καὶ τοῦ Δρος Ὀβιδίου Μαρίνα τῆς Ρουμαν. Ἐκκλησίας, τοῦ Ἐπισκόπου Γαβριήλ τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας, τοῦ Μητροπολίτου Γαβριήλ, τῶν πρωτοπρεσβυτέρων Λεντσέβσκη καὶ Νιμπουσιόβσκη τῆς Ἐκκλησίας Πολωνίας, τοῦ Μητροπολίτου Ἐλευθερίου, τοῦ Ἐπισκόπου Μεθοδίου καὶ τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Σιουντίς τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἀρχιμ. Βασιλείου Σαμάχα τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία Σερβίας δὲν ἀντιπροσωπεύθησαν.

Τὸ Συμβούλιον ἐξέλεξε Πατριάρχην τὸν Μητροπολίτην Πλόβδιβ (Φιλιππουπόλεως) Κύριλλον. Ὁ ἐκλεγείς εἶχε σπουδάσει ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Βελιγραδίου καὶ ἐν Cernaui, ἔνθα καὶ ἀνεκέρυχθη διδάκτωρ τῆς Ἐκκλησίας. Ἱστορίας συνέγραψεν ἔργα περὶ τῆς ἱστορίας τῆς κατὰ τὸν 18 αἰῶνα βουλγαρικῆς ἀναγεννήσεως, ἀπὸ δὲ τοῦ 1951 κατεῖχε τὴν θέσιν τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας τοποτηρητοῦ. Ἄφ' ἧς δ' ἐξελέγη Πατριάρχης θά φέρῃ καὶ τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου Σόφιας.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΚΑΙ ΚΟΠΤΑΙ

Ὁ «Πάνταινος» τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ μελέτης τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Νευροκοπίου κ. Γεωργίου, ἐν ἣ ὁστος ἐξετάζει τὸ ζήτημα τῆς «Ἐνώσεως τῆς Κοπτικῆς μετὰ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας» ἀπὸ ἀπόψεως ἱστορικῆς, δογματικῆς καὶ κανονικῆς, τάσεται μετὰ τὴν ἀποψιν τοῦ Σεβ., ὅτι ἡ ἕνωσις εἶναι εὐχερῆς σημερον, καὶ συμφωνεῖ, ὅτι εἶναι προτιμότερα ἢ ὑπο-

δεικνυομένη έτέρα οδός, να άπειθυνθής δηλ. ή Κοπτική 'Εκκλησία προς πάσας τας 'Ορθοδόξους Αυτοκεφάλους και όχι μόνον προς την της 'Αλεξανδρείας, έκτός εάν ή της 'Αλεξανδρείας ένεργήση έξ ονόματος και τών λοιπών 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιών.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Καθ' ό άναγράφει τό Δελτίον της Οικουμενικής 'Υπηρεσίας Τύπου και Ειδήσεων, ό 'Αρχιεπίσκοπος Καντερβούριας Σεβ. Fisher, συναντηθείς μετά του Προέδρου της Νοτιοσλαβίας, στρατάρχου Τίτο, κατά την είς Λονδίνον έπίσκεψιν του τελευταίου, έδράξατο της ευκαιρίας να έκθέσθ εις αυτόν τας περι έλευθερίας της θρησκευτικής συνειδήσεως σκέψεις του, ως είχε πολλακίς διατυπώσει ταύτας δημοσίαι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κωνσταντίνου Γ. Μπόνη Δρ Θ. και Φ. τακτικού Καθηγητού της 'Εκκλησι. Λογοτεχνίας εν τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου 'Αθηνών, Γεώργιος-Γεννάδιος Κουρέσης ό Σχολάριος. 'Αθήναι 1953 (σ. 16).

A. Oleroff Jean-Francois Pic de la Mirandole le neveu (1469—1593). Extrait de «Nouvelle Clío». Bruxelles 1952 (σ. 402—408).

Δ. Σαβράμη. Τό νόημα της έργασίας. Πρόλογος Ευσταθίου Μαζαράκη του Διεθνούς Γραφείου 'Εργασίας. 'Αθήναι 1953 (σελ. 102).

Igor A. Caruso. 'Επιμελητού της Ψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου της Βιέννης, Ψυχανάλυσις και Σύνθεσις της 'Υπάρξεως. Σχέσεις μεταξύ ψυχολογικής ανάλυσεως και αξιών της ζωής. Μετάφρασις 'Αθανασίου Π. Καραντώνη, Ιατρού. «Ψυχολογία και Ζωή»: μελέται του 'Ινστιτούτου Ιατρικής ψυχολογίας και ψυχικής υγιεινής. 'Αθήναι 1953 (σελ. 282).

'Αντ. Χατζηπαποστόλου. 'Η προαιώνιος Φιλοσοφία. 'Αθήναι (σ. 16).

'Αντ. Χατζηπαποστόλου. Δημοσιογράφος, Αί μαντικά τέχνη εις την 'Ελλάδα και την Ρώμην. Πρόλογος 'Αγγέλου Τανάγρα. 'Αθήναι (σ. 270).

Βασ. Μουστάκη Οι 'Αποστολικοί Πατέρες: Διδαχή, Βαρνάβας, Κλήμης, 'Ιγνάτιος, Πολύκαρπος, 'Επιστολή προς Διόγνητον. Κείμενον—μετάφρασις—Ευρετήριον κατά θέματα. Είσαγωγή Παν. Τρεμπέλα Καθηγητού Πανεπιστημίου 'Αθηνών. 'Εκδοτ. Οίκος «'Αστήρ» 'Αλ. και Ε. Παπαδημητρίου. 'Αθήναι 1953 (σελ. 268).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

'Ι. Μητρ. Αιτωλ/νίας, έλάβομεν τά υπ' άρ. 830/53, 855/53, και 861/53 ήμέτερα έγγραφα ευχαριστούμεν δι' άνελιπή ένημέρωσιν μας.—'Ι. Μητρ. Παραμυθίας, κατάστασις νέων Ιερέων έλήφθη ευχαριστούμεν.—'Ι. Μητρ. Κρήτης, ευχαριστούμεν δια συμπλήρωσιν και έπιστροφην της αποσταλείσης ήμιν καταστάσεως.—'Ι. Μητρ. Δημητριάδος, ή υπ' άρ. 577/53 κοινοποιήσις χειροτονίας νέου Ιερέως έλήφθη και έτακτοποιήθη ευχαριστούμεν.—'Πανος. 'Αρχ. Α. Σουβατζήν, Λακκοβίκια, Καβάλλας: αιδεσιμ. Δ. Παπακώσταν, Μηλιανά 'Αρτης: 'Ι. Βαφειάδην, Βαθύλακκον, Δράμας: Κ. Μπάλλαν, Ράχην, Λοκρίδος: Μ. Ζαφείρην, Μεγαλόχαρην, 'Αρτης και όσιώτ. Δροσιστάκην, ήγούμενον 'Ι. Μ. Μ. 'Αγκαράθου, Κρήτης: διευθύνσεις σας έτακτοποιήθησαν.— Αιδεσ. Δ. Σγούφον, Δωρικόν, 'Αλεξ/λεως: ένεργάφητε.—'Ι. Ν. 'Αγ. Νικολάου, Παλιορόγκας, 'Ιθάκης: έπανεγράφητε.— Πανος. 'Αρχ. Χρ. Γιώτην, Πλαίσια, 'Ιωαννίνων και αιδεσ. Κ. Δ. Λένην, Ματσούκιον, 'Αρτης: φύλλον αποστέλλεται κανονικώς δια παρατηρηφείσαν άνωμαλίαν άπειθυνθήτε εις ταχυδ. Γραφείον περιοχής σας.

Τό προσεχές φύλλον της «'Εκκλησίας θα έκδοθής διπλοῦν περι τά μέσα 'Ιουλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ιερά Μητρόπολις Σιασινίου και Σιατιστής

Προκειμένου να προβώμεν εις την πλήρωσιν τών χηρευσών οργανικών 'Εφημεριακών θέσεων τών 'Ιερών Ναών 1) 'Αγίου Θεοδώρου Ζώνης 2) 'Αγίου Γεωργίου Διχειμάρρου 3) Παμ. Ταξιαρχών-Σπηλαίου 4) 'Αγίου Νικολάου Σιατιστής και 5) 'Αγ. Βαρβάρας Πεπονιάς-Πυλωρών, της καθ' ήμάς 'Ιεράς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τούς βουλομένους να καταλάβωσι τας θέσεις ταύτας και έχοντας τά υπό του άρθρου 47 του Α.Ν. 2200]1940 «περι 'Ιερών Ναών και 'Εφημερίων» όριζόμενα προσόντα, όπως εντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως υποβάλωσιν εις τά Γραφεία της 'Ιεράς Μητροπόλεως ήμών δι' αίτησεώς των τά υπό του άρθρου 48 του προμνησθέντος υπ' αριθ. 2200]1940 Α. Νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

'Εν Σιατιστή τη 22 Μαΐου 53

† 'Ο Σιασινίου και Σιατιστής 'Ιάκωβος

'Ιερά Μητρόπολις Παραμυθίας Φιλιατών και Γηρομερίου

'Εχοντες υπ' όψιν τό άρθρον 46 του Α. Νόμου 2200 «Περί 'Ιερών Ναών και 'Εφημερίων» προσκαλούμεν τούς βουλομένους να καταλάβωσι την χηρεύουσαν θέσιν τακτικού 'Εφημερίου της 'Ενορίας Μεσοποτάμου, όπως εντός μηνός από σήμερα υποβάλωσι 'Ημίν τά υπό του άρθρου 48 του αυτού Νόμου όριζόμενα δικαιολογητικά έγγραφα τών προσόντων αυτού, προκειμένου να προβώμεν εις ανακήρυξιν υποψηφίου δια την άνω 'Ενορίαν.

'Εν Παραμυθία τη 20 Μαρτίου 1953

† 'Ο Παραμυθίας Φιλιατών και Γηρομερίου Δωρόθεος

Διαδίδοντες «Τό Χαρούμενο Σπίτι» και «Τά Χαρούμενα Παιδιά» συμβάλλετε εις την προσπίθειαν της 'Εκκλησίας δια την μόρφωσιν της 'Ελληνικής Οικογενείας.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ” ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 'Εκδιδόμενον κατά δεκαπενθήμερον ΕΠΟΠΤΕΥΟΝΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ † 'Ο 'Αθηνών ΣΠΥΡΙΔΩΝ † 'Ο Σάμου και 'Ιακωβίου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ † 'Ο Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ Καθηγητής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών, 'Ακαδημαϊκός ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Πρωτοπρεσβύτερος—Κατηχητής

'Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

'Εν 'Αθήναις. 'Εκ του Τυπογραφείου της 'Αποστολικής Διακονίας της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος. 'Ιασιού 1.